

Samrådsunderlag för avgränsningssamråd

FMV Vidsel Test Range

Uppdrag: Miljöprovning T&E Vidsel
Uppdragsnummer: 30036575
Kund: FÖRSVARETS MATERIELVERK
Datum: 2026-06-16
Upprättad av: Sweco

Innehållsförteckning

1	Administrativa uppgifter	5
2	Inledning	6
2.1	Bakgrund och syfte	6
2.2	FMV:s uppdrag och verksamhet	7
2.3	Vidse Test Range (VTR)	8
2.4	Lokalisering	9
2.5	Gällande tillstånd	9
2.6	Omfattning	11
2.6.1	Nya behov jämfört med gällande miljötillstånd	11
2.6.2	Antalet skjutdygn	12
2.6.3	Planerade vapen- och målsystem	12
2.6.4	Flygverksamhet	13
2.7	Avgränsning	13
3	Samråd- och tillståndprocessen	14
3.1	Avgränsningssamråd	14
3.2	Kommande MKB, tillståndsansökan och prövning	15
4	Befintlig verksamhet	16
4.1	Verksamhetsbeskrivning	16
4.1.1	Mätplatser	16
4.1.2	Mål- och skjutplatser	17
4.1.3	Befintliga vapensystem	19
4.1.4	Befintliga målsystem	20
4.1.5	Befintlig flygverksamhet	20
5	Förutsebara rivningsarbeten	21
6	Förutsättningar och förutsedda miljöeffekter	22
6.1	Planförhållanden	22
6.2	Riksintressen	22
6.2.1	Riksintresse för totalförsvaret	22
6.2.2	Riksintresse för naturvård	23
6.2.3	Riksintresse för rennäring	24
6.3	Skyddade områden enligt 7 kapitlet miljöbalken	26
6.3.1	Udjta Naturreservat	26
6.3.2	Natura 2000-område Udtja	28
6.3.3	Strandskydd	29
6.4	Kända naturvärden	30
6.5	Vatten	32
6.5.2	Övriga vatten	34
6.6	Landskapsbild	34
6.7	Geologi	34
6.8	Förorenade områden	34
6.9	Boendemiljö- och människors hälsa	35
6.10	Buller	35
6.11	Rekreation och friluftsliv	37
6.12	Kulturmiljö	38
6.13	Rennäring	38
6.14	Utsläpp av föroreningar	42
6.14.1	Skjut- och sprängverksamhet	42

6.14.2	Utsläpp till luft	42
6.15	Hantering och lagring av kemiska produkter	42
6.16	Avfallshantering	43
6.17	Användning av naturresurser	43
6.18	Miljöeffekter till följd av verksamhetens klimatpåverkan	43
6.19	Verksamhetens känslighet för klimatförändringar	43
6.20	Kumulativa effekter	43
7	Nollalternativ	44
7.1	Alternativ lokalisering	44
8	Planerade skyddsåtgärder för att förebygga, hindra eller motverka negativa miljöeffekter	44
9	Fortsatt arbete	45
9.1	Tidplan	45
9.2	Utredningar	45
9.3	Förslag på innehåll i den kommande MKB:n	45
10	Referenser	47
Bilaga 1	Ordlista/Begreppsförklaring	48
Bilaga 2	Översiktskarta	51
Bilaga 3	Förslag på samrådsrets	52

1 Administrativa uppgifter

<i>Anläggning</i>	T&E, Vidsel Test Range
<i>Sökanden</i>	FÖRSVARETS MATERIELVERK, FMV 115 88 Stockholm
<i>Organisationsnummer</i>	202100–0340
<i>Anläggningens adress</i>	Myrheden, 942 95 Vidsel
<i>Kontaktpersoner</i>	<i>MHS-koordinator</i> Linnéa Drakenmark linnea.drakenmark@fmv.se Försvarets Materielverk 115 88 Stockholm 072–3886687 <i>MHS-samordnare</i> Liz Lovag liz.lovag@fmv.se Myrheden 1 942 95 Vidsel 076-7744057
<i>Prövningsgrund</i>	9 kap och 7 kap miljöbalken (1998:808)
<i>Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251)</i>	30 kap 1 §, 92.10, skjutfält för skjutning med grovkalibriga vapen (kaliber större än 20 millimeter) eller för sprängningar av ammunition, minor eller andra sprängladdningar
<i>Prövningsnivå</i>	Tillståndsplikt B
<i>Natura 2000-prövning</i>	7 kap 28 a-b §§ miljöbalken (1998:808)
<i>Prövningsmyndighet</i>	Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län
<i>Tillsynsmyndighet</i>	Försvarsinspektören för hälsa och miljö (FIHM)
<i>Fastighetsbeteckning</i>	Jokkmokk Udtjaträsk 1:1, Jokkmokk Varjisåvattnen 4:34, Arjeplog Luttonlandet 1:2
<i>Fastighetsägare</i>	Fortifikationsverket 631 89 Eskilstuna fortv@fortifikationsverket.se

2 Inledning

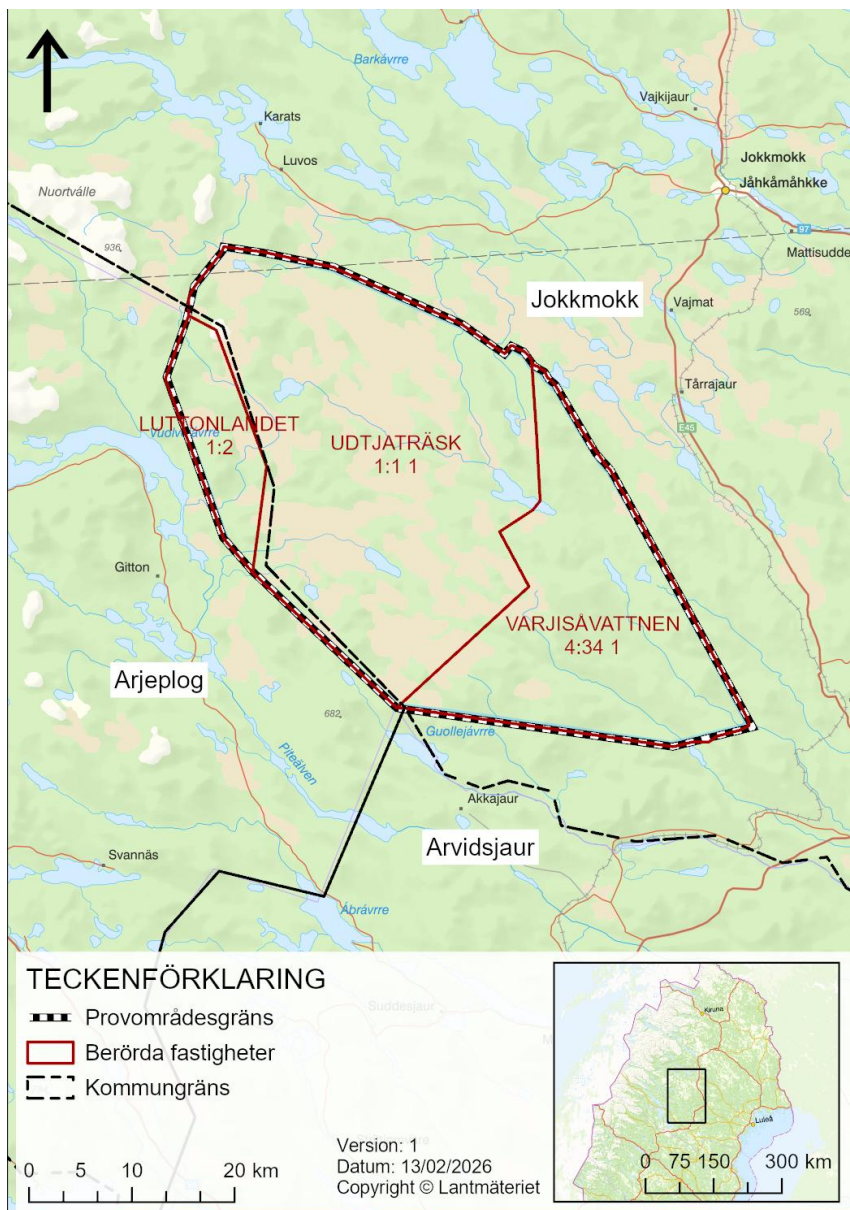
2.1 Bakgrund och syfte

Försvarets materielverk (FMV) är en statlig förvaltningsmyndighet som upphandlar, utvecklar och levererar materiel och tjänster till det svenska försvaret. Innan materiel lämnas över till försvaret genomför FMV Test&Evaluering (T&E) prov och försök. Provverksamheten bedrivs vid särskilda provplatser som FMV ansvarar för. Vidsel Test Range (VTR) är en av FMV:s provplatser och har bedrivits som provplats sedan 1950-talet. Provplatsen är belägen i Jokkmokks kommun samt en mindre del inom Arjeplogs kommun, se Figur 2-1. Vid VTR provas i huvudsak flygburna och landbaserade robot- och precisionsvapen.

FMV utför provning på uppdrag av Försvarsmakten eller annan kund och verksamheten utformas efter Försvarsmaktens behov. Nuvarande omvärldsläge med Rysslands krig i Ukraina och Sveriges medlemskap i NATO gör att FMV:s provverksamhet vid VTR förväntas öka och förändras jämfört med när befintligt miljötillstånd erhöles år 2005. Teknikutvecklingen inom försvarsområdet gör också att testcyklerna behöver gå allt snabbare och kunna hantera nya tekniker.

För att kunna möta de nya behoven avser FMV att ansöka om nytt tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken. Större delen av provområdet ligger inom Natura 2000-område, vilket gör att tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken även kommer att sökas för att bedriva verksamhet inom Natura 2000-området.

Syftet med detta samrådsunderlag är att informera om befintlig och planerad verksamheten för att utgöra underlag för en samrådsprocess enligt 6 kapitlet miljöbalken.

Figur 2-1 Översiktskarta som visar befintligt provområde Vidsel Test Range (VTR).

2.2 FMV:s uppdrag och verksamhet

FMV har ett viktigt samhällsuppdrag, verksamheten ska se till att svenska soldater, piloter och sjömän har rätt utrustning för att kunna öva och kunna försvara Sverige. FMV levererar allt från helikoptrar, ubåtar, flygplan till kängor, hästtåcken, radarstationer med mera.

Projekten för att utforma och testa utrustning kan ta allt ifrån några månader till flera år. FMV säkerställer att utrustningen utformas och anpassas till Försvarsmaktens olika miljöer samt ser till att den är säker att använda. Verksamheten syftar ytterst till att stödja Försvarsmakten samt allierade

partners att bygga och vidmakthålla militär förmåga i samtliga domäner i såväl fred som kris och krig.

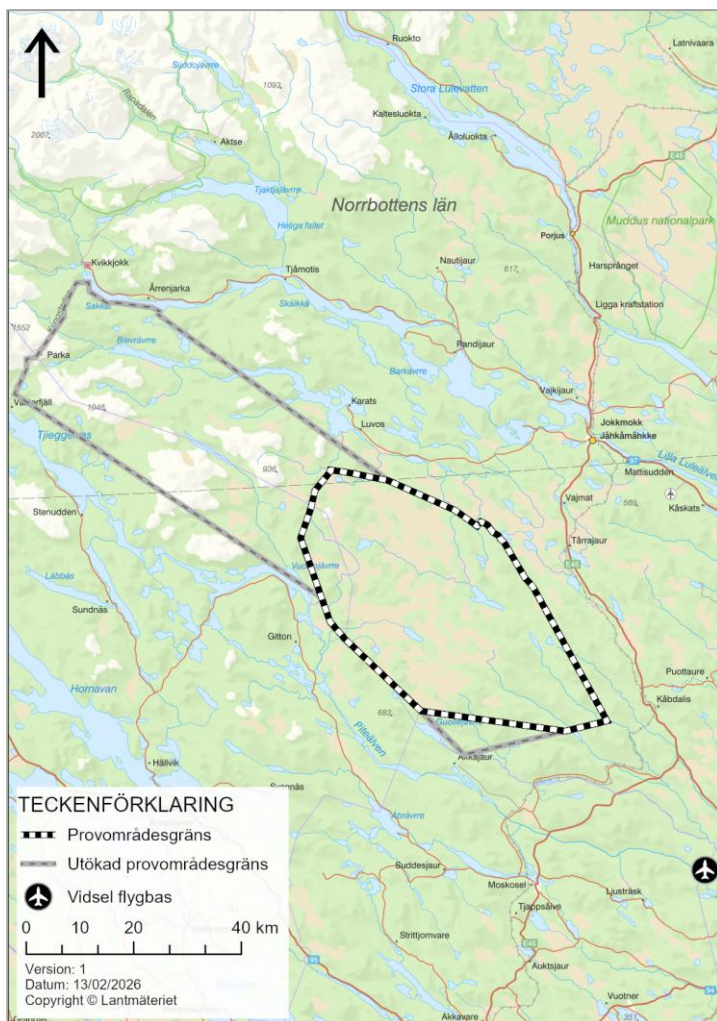
Test & Evaluering, T&E

Innan FMV lämnar över materiel till Försvarsmakten testas den vid FMV:s egna provplatser som utgörs av FMV:s verksamhetsområde Test och Evaluering (T&E). T&E har huvudansvaret för verifiering och validering (VoV) av Försvarets tekniska system inom flyg, rymd, sjö, mark och ledning.

På provplatserna kontrolleras ex. fordon, vapen och ledningssystem så att de har tekniska egenskaper och möjligheter som kravställningen säger samt att den ska gå att användas på ett sätt som gör att Försvarsmakten kan utföra sitt uppdrag på ett effektivt sätt.

2.3 Vidsel Test Range (VTR)

VTR är en av FMV:s provplatser och består av flygbas, provområde, flygrestriktionsområde R2 samt vid överenskommelse med Militärregion Nord, tillfälligt utökade områden i provområdets övre och nedre delar se Figur 2-2.

Figur 2-2. Översiktskarta som visar VTR som består av flygbas, provområde, flygrestriktionsområde samt tillfälligt utökade delar i provområdets övre och nedre delar.

Provverksamheten utgår från Vidsels flygplats, basen, vilken är anmälningspliktig enligt miljöbalken och anmäld genom Försvarsmakten, F21. På flygplatsen finns VTR:s administrativa personal samt målrobotverkstad, startrampen för två av VTR:s aktiva målrobotsystem samt en miljöstation. VTR har även ansvaret för en av flygplatsens hangarer.

Verksamheten vid VTR har genom FMV bedrivits sedan 1954 och har ett betydande värde i ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv beroende på vem som nyttjar verksamheten.

Provområdet har haft status som militärt skyddsområde med tillträdesförbud för obehöriga sedan 1965 och är ett skyddsobjekt med tillträdes- och fotoförbud för allmänheten sedan 1992 enligt lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar.

Omfattande provverksamhet under många år har resulterat i att en omfattande infrastruktur utvecklats och byggts upp, både på basen och i provområdet. Infrastrukturen, i form av vägar och ledningsdragnings, finns till stor del för att med fast placerade utrustningar kunna mäta, observera och dokumentera verksamheten.

VTR nyttjas främst av Försvarsmakten. Då provområdet inte är bokat av Försvarsmakten kan det nyttjas av vapenindustrin eller Nato.

2.4 Lokalisering

Provområdet är ett avlyst och väl bevakat område på 1650 km² och beläget med största delen inom Jokkmokks kommun och en mindre del inom Arjeplogs kommun, se Figur 2-1 samt Bilaga 2.

Flygrestriktionsområdet (R2) är upprättat med anledning av VTR provverksamhet och aktiveras i samband med provning då flygning sker inom detta område. R2 omfattar delar av Arjeplogs, Arvidsjaur och Jokkmokks kommun.

Befintligt provområde omfattar enligt gällande miljötillstånd (Länsstyrelsen Norrbottens län, 2005-05-24) fastigheterna Jokkmokk Udtjaträsk 1:1, Jokkmokk Varjisåvattnen 4:34 samt Arjeplog Luttonlandet 1:2 som ägs av Fortifikationsverket. Den planerade verksamheten kommer att bedrivas inom det befintliga provområdet och ingen förändring av lokaliseringen är aktuell.

2.5 Gällande tillstånd

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län meddelade den 24 maj 2005 tillstånd enligt 9 kap miljöbalken för att använda RFN:s (Robotförsöksplats Norrlands) provområde på fastigheterna Udtjaträsk 1:1 och Varjisåvattnen 4:34 i Jokkmokks kommun samt Luttonlandet 1:2 i Arjeplogs kommun för civil och militär skjut- och provverksamhet samt sprängningar inom befintliga provplatser inom provområdet (Länsstyrelsen i Norrbottens län, 2005). Se Tabell 2-1 och Tabell 2-2.

VTR Vidtsel provområde	Antal skjutdygn/år	Antal skott/ sprängningar/ år					
		Raketer	Robotar	AKAN	Artilleri-granater	IR- facklor och spårlyus för målpresentationer	Bomber
Total ram, skarpa skott	120	50	200 ink.	2 500	50		50
Mån-fre	110		Styrda vapen				
Lör-, Sön-helgdag	10						
Samtliga provplatser		50 övnings-laddade	50 driv-laddade	12 000 Övnings-laddade	100	200	

Tabell 2-1. Tillståndets omfattning enligt beslut den 24 maj 2005 avseende antal skjutdygn (dygn då skjut- eller sprängverksamhet får bedrivas) per år samt tillåtna mängder skott och sprängningar för olika typer av skjut- och provverksamhet inom VTR.

RFN Vidtsel provområde, Provplatser	Antal skjutdygn per år
Erik	10
Quintus	30
Tore	30
Cesar	50
Gustav	10
Fatjatj	10
Hukimåive	10
Brobäckstjärn	10
Nausta By	10
Jaktrobotskjutning över provområdet	50
Ammunitionshantering vid provplats Yngve	10

Tabell 2-2. Tillståndets omfattning enligt beslut den 24 maj 2005 avseende högsta tillåtna antal skjutdygn per år för respektive provplats inom VTR.

Villkor för verksamheten

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska Försvarets Materielverk utforma anläggningen och bedriva verksamheten i huvudsaklig överensstämmelse med vad som Försvarmaktens materielverk angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Varje år skall bärgning av skrot (s.k. organiserad skrotletning) utföras inom VTR:s provområde.

3. Försvarets Materielverk ska se till att bullernivån på grund av provverksamhet vid VTR:s provområde, för permanent boende inte överstiger 90 dBL_{cx2} mer än vid högst 4 tillfällen per år.

Från 2015 har FMV fått godkänt från Förvarsinspektören för hälsa och miljö FIHM att omfördela skott från kategorin skarpa skott till skott utan verkansdel, om mängden är inom ramen från gällande miljötillstånd och den totala mängd som anges i miljötillståndets tabell.

2023 gav Länsstyrelsen i Norrbottens län tillstånd till fastighetsägaren Fortifikationsverket att utöka området mellan Quintus-Tore med en markmålsbana (Länsstyrelsen i Norrbottens län, 2023). Tillståndet omfattar att bygga infrastruktur samt byggnader inom det aktuella området med undantag från gällande föreskrifter för Udtja naturreservat.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har i dagsläget (2026-04-28) en pågående process om ändring av föreskrifterna för naturreservatet med anledning av markmålsbanan.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har även beviljat Fortifikationsverket tillstånd för anläggande av markmålsbana inom Natura 2000-området Udtja (Länsstyrelsen Norrbotten, 2023 1)

2.6 Omfattning

FMV avser att söka nytt tillstånd för civil och militär skjut- och provverksamhet samt sprängningar inom det befintliga provområdet VTR. Provverksamheten kommer att bedrivas vid befintliga provplatser och de befintliga så kallade B-områdena vilka är utpekade för skjutfältsverksamhet i beslut om bildande av Udtja naturreservat (Länsstyrelsen i Norrbottens län, 1995). Den planerade verksamheten kommer även att omfatta verksamhet vid den nya markmålsbana som för närvarande anläggs inom provområdet. För markmålsbanan har Natura 2000-tillstånd meddelats och verksamheten har prövats och tillåtits enligt reservatsföreskrifterna trots delvis lokalisering utanför befintliga B-områden. Parallellt pågår en process hos Länsstyrelsen i Norrbottens län för att se över och vid behov ändra reservatsföreskrifterna.

Den kommande ansökan kommer att inkludera verksamhet som kan påverka Natura 2000-området Udtja och avser att samlat redovisa och bedöma verksamhetens effekter i förhållande till Natura 2000-områdets bevarandemål. Samrådet omfattar således även den tillståndsprövning som ska prövas enligt 7 kap. 28 a-b §§ miljöbalken för sådan verksamhet.

I detta samrådsunderlag beskrivs de befintliga förhållandena inom provområdet och de förändringar i omgivningspåverkan som en utökad och förändrad provverksamhet kan föranleda. Utanför provområdet kan viss påverkan främst i form av buller förekomma. Påverkansområdet avgränsas genom beräkningar av bullernivåer vilket beskrivs närmare i avsnitt 6.10 Buller.

2.6.1 Nya behov jämfört med gällande miljötillstånd

Förändringen jämfört med gällande tillstånd innefattar främst en ökning av antalet skjutdygn samt ändrad fördelning av skjutdygn mellan provplatserna utifrån verksamhetens behov. Gällande tillstånd har en begränsning av antalet skjutdygn per provområde vilket inte är ändamålsenligt för dagens verksamhet och kommande behov. Utvecklingen av provverksamheten kommer innebära

större krav på snabba omställningar och fler tillämpade tester och övningar över hela provområdet med fler ingående vapensystem och över längre avstånd än i dagens verksamhet.

VTR har även ett behov av att uppdatera och generalisera förteckningen av vapen som används i befintligt tillstånd. Det sker kontinuerlig utveckling av vapentyper vilket gör att VTR strävar efter framförhållning och flexibilitet för en sådan utveckling.

Även fortsättningsvis kommer det finnas ett stort behov av att prova olika typer av drönare som kan användas såväl för spaning och eldobservation som bestyckade.

2.6.2 Antalet skjutdygn

FMV söker tillstånd för 175 skjutdygn veckodagar och 10 skjutdygn under helg och helgdagar, totalt 185 skjutdygn per år vid befintliga mål och skjutplatser.

Det gällande tillståndet innefattar 110 skjutdygn veckodagar och 10 skjutdygn under helg, totalt 120 skjutdygn per år. Ansökan om nytt tillstånd innebär en ökning med 65 skjutdygn.

2.6.3 Planerade vapen- och målsystem

Verksamheten planeras fortsätta med skjutningar från flyg mot luftmål, från flyg mot markmål, från mark mot markmål samt från mark mot luftmål. Den planerade verksamheten kommer även att omfatta verksamhet vid den nya markmålsbana som för närvarande anläggs och som därmed ingår i den fortsatta tillståndprocessen.

Planerad verksamhet kommer att innefatta användning av de vapensystem som används i befintlig verksamhet samt en utökning för att kunna använda finkalibriga vapensystem. Förändringen jämfört med gällande tillstånd är en utökning av omfattningen samt tillägg för finkalibriga vapen. Se Tabell 2-3 och Tabell 2-4. Finkalibriga vapen kommer exempelvis att användas genom beskjutning från helikopter samt för exempelvis kontroll och kalibrering av egna tekniska system.

Icke kaliberbundna vapen och ammunition	Ny ansökan		Befintligt tillstånd (medger omfördelning från skarp till ej skarp inom ramen för totalt antal)	
	Skarp	Ej skarp	Skarp	Ej skarp
Raketer	500	500 (drivladdade)	50	50
Robotar	500	500 (övningsladdade)	200 ink.styrda vapen	50
Bomber	500 ink.styrda vapen	500	50	

Tabell 2-3. Tabellen visar en sammanställning över icke kaliberbundna vapen och ammunition i planerad verksamhet och befintligt tillstånd.

Kaliberbunden ammunition	Ny ansökan		Befintligt tillstånd (medger omfördelning från skarp till ej skarp inom ramen för totalt antal)	
	Skarp	Ej skarp	Skarp	Ej skarp
Grovkalibrigt >20 mm	26 000 (inklusive 1000 art.granater)	120 000 övningsladdade (inklusive 500 art.granater)		
Automatkanonammunitio n (AKAN)			2500	12000
Artillerigranater Finkalibrigt	1 000 000 skott		50	100

Tabell 2-4. Tabellen visar en sammanställning över kaliberbunden ammunition i planerad verksamhet och befintligt tillstånd.

Utöver ovanstående kommer verksamheten att innebära provningar med fälltankar, fällning av containrar (containern släpps från flygplan med fallskärm) och fällning av last samt användning av ljus, spår, signal, facklor, laser och brand.

2.6.4 Flygverksamhet

FMV avser att söka tillstånd för att bedriva flygverksamhet omfattande 800 flyguppdag per år. Flyguppdagen kan genomföras med olika typer av luftfarkoster, såsom stridsflyg, helikopter samt obemannade luftfarkoster, exempelvis UAV (Unmanned Aerial Vehicle), UCAV (Unmanned Combat Aerial Vehicle) och målrobotar. Fördelningen mellan olika typer av luftfarkoster kan variera över tid beroende på verksamhetens behov och planering, men det sammanlagda antalet flyguppdag avses inte överstiga 800 per år.

Utöver flyguppdagen avser FMV söka tillstånd för 200 flygtimmar för helikopter när helikopter används vid transporter och bärgning av målrobotar.

Gällande tillstånd medger 250 flyguppdag per år för stridsflyg, 200 flygtimmar per år för helikopter samt 200 uppdag per år med UAV/UCAV och 40 uppdag per år för målrobotpresentationer.

2.7 Avgränsning

Ansökan om nytt tillstånd innefattar inte verksamhet i de områden som benämns som tillfälligt utökade områden i provområdets övre och nedre delar se Figur 2-2. Länsstyrelsen i Norrbottens län beslutade år 2014 att två områden i anslutning till provplats Vidsel ska vara skyddsobjekt, så kallat tillfälligt utökad område (Länsstyrelsen Norrbottens län, 2019). Ansvar för det tillfälligt utökade området ligger hos Militärregion Nord och ingår inte i denna provning.

Verksamheten vid Vidsels flygbas ingår inte heller i den planerade ansökan då den är anmälningspliktig enligt miljöbalken och anmäld genom Försvarmakten.

Verksamheten omfattas inte av reglerna i industriutsläppsförordningen (2013:250).

3 Samråd- och tillståndprocessen

Skjutfält för skjutning med grovkalibriga vapen (kaliber större än 20 millimeter) eller för sprängningar av ammunition, minor eller andra sprängladdningar omfattas av tillståndsplikt B enligt 30 kap 1 § miljöprövningsförordningen. Detta innebär att tillstånd ska sökas enligt 9 kap miljöbalken.

Tillstånd krävs enligt 7 kap 28 a § miljöbalken för att bedriva verksamheter och vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Eftersom provområdet vid VTR till stor del är beläget inom Natura-2000 område ska den planerade verksamheten även prövas enligt 7 kap 28 a-b §§ miljöbalken. Inom ramen för denna prövning bedöms verksamhetens eventuella påverkan på Natura 2000-områdets bevarandemål.

Skjutfält enligt 30 kap 1 § miljöprövningsförordningen är en sådan typ av verksamhet som enligt 6 § punkten 1 miljöbedömningsförordningen (2017:966) per automatik ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Något undersökningssamråd behöver därför inte genomföras.

En specifik miljöbedömning ska göras enligt 6 kap 20 § punkten 1 och 2 miljöbalken, d.v.s. både vad avser tillstånd enligt 7 och 9 kap miljöbalken, och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska därmed tas fram som omfattar båda prövningarna.

Inom den specifika miljöbedömningen ska ett samråd genomföras för att avgränsa MKB:n, ett avgränsningssamråd. I Figur 3-1 redovisas stegen i tillståndprocessen från första utredningen till lagakraftvunnet tillstånd.

Tillståndprocessen för VTR befinner sig för närvarande under avgränsningssamråd i steg 3 och denna rapport utgör det underlag för samrådet som har tagits fram under steg 2.

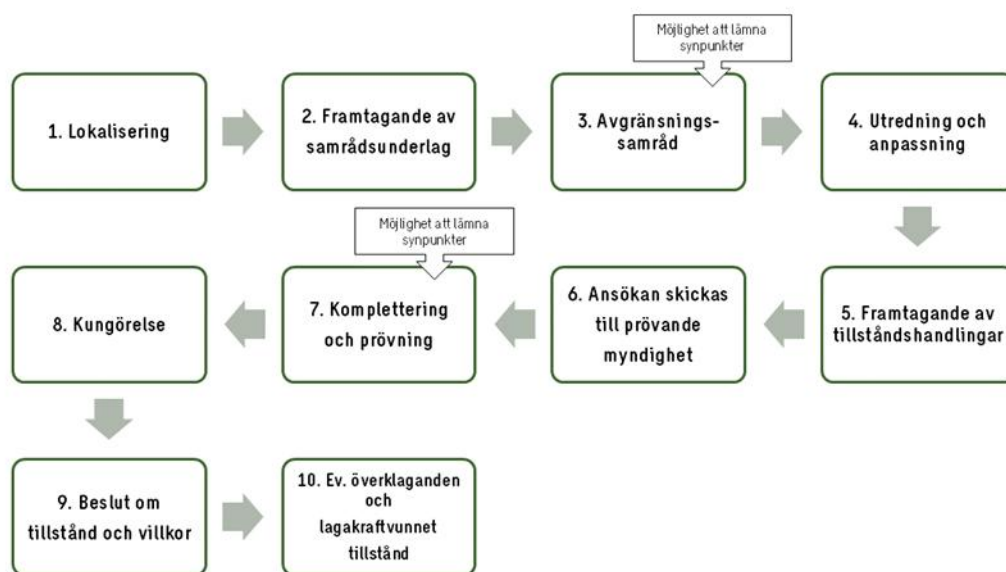
3.1 Avgränsningssamråd

Syftet med avgränsningssamrådet är att i ett tidigt skede identifiera och avgränsa vilka miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra, samt att fastställa MKB:ns innehåll, omfattning och detaljeringsgrad. Samrådet ska säkerställa att MKB:n fokuserar på de miljöaspekter som är mest relevanta för prövningen och att underlaget blir tillräckligt för en samlad bedömning enligt miljöbalken.

Samrådet syftar även till att klarlägga om verksamheten eller åtgärden kan påverka ett Natura 2000-område på ett betydande sätt samt att identifiera vilka konsekvenser som behöver belysas för prövningen av tillstånd enligt 7 kap. 28 a-b §§ miljöbalken, inklusive påverkan på bevarandemål, skyddade naturtyper och arter.

Vid avgränsningssamrådet samråds med länsstyrelsen, berörda kommuner, övriga statliga myndigheter, de enskilda som kan antas bli särskilt berörda samt den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Möjlighet att lämna synpunkter kommer att finnas under samrådet och även i samband med kungörelse av ansökan. Yttranden som inkommer under samrådet kommer att redovisas och bemötas i en samrådsredogörelse.

SWECO

Figur 3-1 Schematisk bild över tillståndsprövningsprocessen som följer miljöbalkens 6 kap. Under avgränsningssamrådet samt vid kungörelsen av ansökan finns möjlighet att lämna synpunkter.

Alla delar av samrådet sker skriftligt och även muntligt genom fysiskt möte med länsstyrelsen och kommunen. Samråd med särskilt berörda och allmänhet planeras även genomföras genom samrådsmöten under sommaren och hösten år 2026.

Förslag på samråds-krets

Inbjudan till samråd skickas via post till enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten. Som särskilt berörda bedöms fastighetsägare och boende inom och i anslutning till den samråds-krets som avgränsats utifrån beräknad bullerutbredning för de kraftigaste språnghändelserna. Se avsnitt 6.10 Buller.

Den beräknade bullerutbredningen omfattar till stor del obebodda områden. Vid avgränsning av samråds-kretsen har därför särskild hänsyn tagits till fastigheter med bostadsbebyggelse eller annan varaktig vistelse inom områden där bullernivåerna kan antas medföra störning för människor. Obebyggda fastigheter har inte bedömts bli särskilt berörda av buller.

Inbjudan kommer även att skickas till övriga enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, vilka bland annat innefattar samebyar, föreningar, jaktlag, företag och andra organisationer.

Samråd genomförs även med berörda myndigheter och kommunen, i enlighet med 6 kap. miljöbalken. För att informera allmänheten kommer samrådet att annonseras i lokaltidningar. Förslag på samråds-krets redovisas i Bilaga 3.

3.2 Kommande MKB, tillstånds-ansökan och prövning

Efter genomfört avgränsningssamråd kommer en MKB att tas fram där en specifik miljöbedömning görs för den planerade verksamheten. Underlag för

bedömningarna utgörs dels av den information som inkommer under samrådet, dels av ett utrednings- och bedömningsarbete som genomförs av Sweco som oberoende miljökonsult. För vissa miljöeffekter behöver särskilda utredningar eller inventeringar genomföras för att införskaffa tillräckligt med underlag för att kunna bedöma påverkan från den planerade verksamheten.

I avsnitt 9 redogörs för vilka miljöaspekter som planeras tas upp i MKB och vilket underlag som planeras tas fram inför detta. Utöver detta används befintligt underlag som finns tillgängligt från myndigheter och kommunen eller tillhandahålls på annat sätt under samrådsprocessen.

En ansökan om tillstånd, inklusive MKB, samrådsredogörelse, teknisk beskrivning och samtliga underlagsutredningar lämnas till prövningsmyndigheten för prövning. I detta fall är det Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län som är prövningsmyndighet.

Miljöprövningsdelegationen har möjlighet att begära komplettering av ansökan. När ärendet anses vara komplett kungörs ärendet bland annat i lokala tidningar och skickas på remiss till berörda myndigheter. När ärendet har kungjorts ges allmänheten möjlighet att lämna synpunkter till miljöprövningsdelegationen. Därefter avgör miljöprövningsdelegationen om verksamheten ska anses tillåtlig enligt miljöbalken och tar beslut om eventuella villkor. Beslutet kungörs och kan överklagas till Mark- och miljödomstolen, se Figur 3-1.

4 Befintlig verksamhet

4.1 Verksamhetsbeskrivning

Den verksamhet som bedrivs på provområdet delas in i provdagar och verksamhetsdagar. Med provdagar avses dagar med prov- eller övningsverksamhet. Omgivningspåverkan under dessa dagar består till största delen av buller via markfordon som färdas till olika punkter, flyg och detonation vid användande av skarpa vapen. Även vapen utan verkansdel används och då uteblir smällen vid detonation. Provverksamhet sker vid enstaka tillfällen/dagar relativt jämnt fördelat över året.

Verksamhetsdagar avser verksamhet då ingen provning utförs, vilket utgör den största delen. Verksamheten innefattar då tekniskt underhåll av tex radar, telemetri samt iordningställande och omhändertagande av mål och målplatser. Omgivningspåverkan under dessa dagar består till största delen av enstaka fordon som färdas till och från olika observationspunkter samt arbetsmaskiner som används vid målbyggnation och dylikt.

4.1.1 Mätplatser

Mätning och observation utgör en central del av provverksamheten och genomförs från ett antal iordningställda platser inom och i anslutning till provområdet. Se Figur 4-1. Platserna används för att följa, registrera och analysera förlopp, verkan och resultat vid genomförda prov. Mät- och observationsplatserna är lokaliserade så att de ger god täckning av mål- och skjutområden samt möjliggör insamling av relevanta mätdata från olika riktningar och avstånd.

Mät- och observationsplatser inom området är följande:

Fatjatja, som är belägen på en bergstopp sydväst om Nausta by. Platsen används som mål- och mätplats i samband med prov.

O, som används som mät- och observationsplats.

Sarkas, som används för mätning och observation.

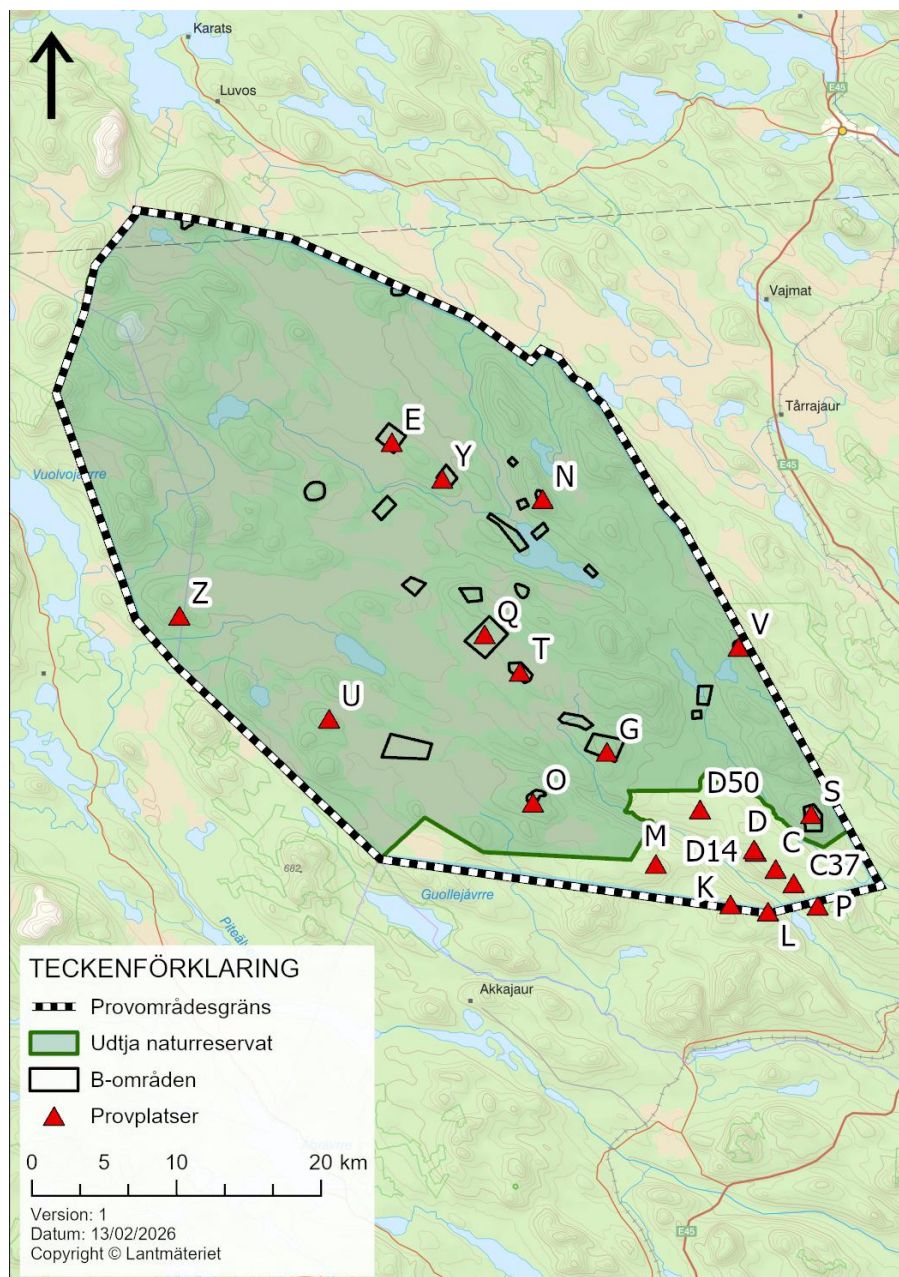
U, V och Z, som används som mät- och observationsplatser.

Kalle, Ludvig och Martin, vilka utgör de huvudsakliga, fasta observations- och mätplatserna inom provområdet.

Användningen av mät- och observationsplatserna varierar beroende på provens art, tekniska krav och aktuellt provupplägg.

4.1.2 Mål- och skjutplatser

Centralt i provområdet ligger de områden som utgör verksamhetens mål- och skjutplatser se Figur 4-1. Målplatser är områden där ammunition detonerar och skjutplatser är områden varifrån avfyrning sker. Vissa områden används både som målplats och skjutplats. Placeringen i den låglänta dalgången i provområdets mitt medger en god överblick samt goda marginaler för risk- och bullerzoner. Infrastruktur och utformning varierar mellan platserna, vilket påverkar hur de används vid enskilda prov.

Figur 4-1. Karta som visar befintliga provplatser inom VTR. Punkterna K, L, M, O, S, U, V och Z utgör mätplatser där endast mätning/observation utförs.

- **Broäckstjärn** är en mål- och skjutplats belägen mellan väg och tjärn.
- **Cesar** är ett större område vid den södra infarten till provområdet med utbyggd infrastruktur. Platsen används som både mål- och skjutplats och nyttjas även för klargöring och start av målrobotar. Inom området finns byggnader för observation, tekniskt avancerade lösningar, förråd och personalutrymmen.
- **Erik** används delvis som mål- och skjutplats, med begränsning av att det finns oexploderad ammunition på platsen.

- **Gustav** är en centralt belägen skjut- och målplats. Viss utbyggnad av infrastruktur, bland annat elförsörjning, planeras ske.
- **Hukimåive** är en mål- och skjutplats belägen på en bergstopp söder om Nausta by.
- **Nausta by** nyttjas huvudsakligen som förläggnings- och tankplats. Klargöring av UAV-farkoster sker inom området. Naustasjön kan vintertid nyttjas som startplats för olika typer av UAV-system.
- **Quintus** är ett område med relativt omfattande infrastruktur, inklusive vägar och enstaka byggnader. Området används för målverksamhet och kan även nyttjas som skjutplats. Här finns även en markmålsbana för obemannade markfordon (UGV) med tillhörande observationsplatser.
- **Tore** är en mål- och skjutplats med en geografisk placering som möjliggör mätning och observation från omkringliggande mätstationer.
- **Yngve** används huvudsakligen för hantering och provning av explosiva varor, exempelvis vid fall-, brand-, verkans- och röjningsprov samt destruktion. Vid behov kan området även användas som målplats.

Mellan **Quintus** och **Tore** utvecklas en markmålsbana som möjliggör utökad användning av UGV i provverksamheten.

4.1.3 Befintliga vapensystem

Följande vapensystem används vid VTR, se Tabell 4-1.

Jaktrobotar	Från flygplan mot luftmål
Attackrobotar	Från flygplan mot markmål
Pansarvärnsrobotar	Från mark eller helikopter mot mark
Raketer	Från luft till luft eller mark
Luftvärnsrobotar	Från marklavett mot luft- och/eller markmål
Robotar med navigeringsförmåga	
Robotar med eller utan startmotor	
Ej skarp ammunition	Vapen utan stridsdel
Automatkanonammunition	Skjuts från flyg, i dagsläget används endast ej skarp ammunition.
Bomber	Styrda och ostyrda
Fälltankar	Hängs på flygplan för extra bränsle, och kan fällas vid behov. Vid provning är innehållet i tanken sand eller annat material som har en vikt för att motsvara bränsle.
Facklor/remсор/spår ljus och IR	

UAV	Unmanned Aerial Vehicle – obemannad luftfarkost
UGV	Unmanned Ground Vehicle – obemannad markfarkost

Tabell 4-1. Tabellen visar en sammanställning av de olika slagen av vapensystem som används vid VTR.

Robotar, styrda och ostyrda vapen består i huvudsak av skrot (plåt, kompositer m.m.), stridsdel (splitter), järn, stål, tungmetall (wolframlegering) elektronik, ammunition och motor. Mängden skrot, splitter, järn, och stål varierar mellan robot typ och storlek. Mängden elektronik varierar med robotens datorkapacitet.

Genom skjutning tillförs området robotdelar och dess komponenter. I huvudsak har dessa olika vapen liknande miljöpåverkan, slutresultatet blir en explosion för de som innehåller en stridsdel beroende på hur stor mängd explosiver vapnet innehåller. Vid användning av ej skarp ammunition uteblir explosionen och vapnet städas upp i sin helhet.

Det som i huvudsak skiljer de olika vapentyperna åt är tekniken, vad/ var ifrån de skjuts exempelvis från flygplan eller marklavett samt hur vapnet styrs mot målet.

4.1.4 Befintliga målsystem

4.1.4.1 Skjutning mot fasta mål

Skjutning mot fasta mål är i regel uttjänta containrar och sanerade fordon som byggs upp för att illustrera ett scenario, testa sprängverkan och- eller teknik.

4.1.4.2 Skjutning mot rörligt mål

Skjutning mot rörligt mål innebär att ett förarlöst och fjärrstyrt fordon s.k. UGV (Unmanned Ground Vehicle) i sig- eller alternativt ett släpmål bakom fordonet, utgör målet och framförs längs en för ändamålet konstruerad vinterväg eller på markmålsbanan mellan punkt Quintus och Tore. Rörliga mål presenteras även i luften via UAV - målrobotar som i sig utgör ett mål alt. monteras ett släpmål som dras efter målroboten.

4.1.5 Befintlig flygverksamhet

4.1.5.1 UAV

UAV innebär att flygfarkosten, en så kallad målrobot, agerar fiktivt mål eller bogserar faktiska mål som kan bekämpas från luft med skarp eller ej skarp ammunition. Målroboten flyger då längs med en förutbestämd bana ovan provområdet, ett eller flera varv, medan stridsflygplan leds in i provet med hjälp av ledningscentral och flygprovledare. Prov med UAV kan användas i syfte att träna personal inom luftvärnet i sina befattningar eller för industrin att testa och verifiera prestanda och teknik för utformning av flygplan.

4.1.5.2 Stridsflygplan

Verksamhet med stridsflyg genomförs både genom ett förutbestämt mål och även genom att samverka med förband på marken som leder flyget mot målet med hjälp av laser. Piloten lägger ofta planet i en stor bana över provområdet

intill dess att anfall mot mål kan inledas. Övningar pågår normalt dels vid utbildning av luftvärnspersonal, samt även för industrin att testa och verifiera. I och med att detta är en provplats kan även andra typer av flyg förekomma för utprovning av motvärn. Gällande tillstånd innefattar 250 flyguppdrag per år.

4.1.5.3 *Helikopter*

Helikopterverksamheten i dagsläget består till största delen av persontransport ute på provområdet samt vissa tider som brandberedskap men de förekommer även i provverksamheten. Gällande tillstånd innefattar 200 flygtimmar per år.

Helikopterverksamhet inom provområdet är uppdelat i "civilt" respektive "militärt".

Civilt används helikopter för transport av personal inom området. Både under provverksamhet och vid vanlig verksamhet.

Transporterna sker genom inhyrd helikopter och sker till de platser som inte är nåbara på befintligt vägsystem (under vintern kan även vissa platser nås med snöskoter)

Exempel på transporter är när personal behöver ta sig till punkt Urban för att underhålla mätutrustningen eller delta vid provverksamhet.

Utöver detta används även helikoptertransport av personal för att kunna bärga målrobot där det inte finns ett befintligt vägsystem.

Även bärgning av själva målroboten kan ske med helikopter.

Ett militärt helikopteruppdrag innebär ett uppträdande från helikoptern som inte enbart innebär en transport. Till exempel att en helikopter fäller motmedel (facklor) för att störa ut ett vapensystem. Uppdraget är kopplat till ett genomförande av provverksamhet eller övningsverksamhet.

4.1.5.4 *Övrig flygning*

Följande flygverksamhet ingår i verksamheten men omfattas inte av begränsningarna av flyguppdrag eller flygtimmar enligt miljötillståndet:

- Flygverksamhet över provområdet utan koppling till annan verksamhet på provområdet (exempelvis överflygning).
- Helikoptertransporter utan koppling till verksamhet på provområdet (exempelvis överflygning).
- Övning med mindre UAV-farkoster (i enlighet med Transportstyrelsens regler för kategori specifik).
- Brandbekämpning, räddningstjänst och sjuktransporter.

5 Förutsebara rivningsarbeten

FMV bedömer att det inte behöver utföras några rivningsarbeten med anledning av tillståndsansökan.

6 Förutsättningar och förutsedda miljöeffekter

I detta avsnitt redovisas översiktligt de rådande förhållandena inom och i anslutning till provområdet samt de miljöeffekter som förväntas i och med den planerade verksamheten.

I det fortsatta arbetet kommer ytterligare information om miljöförhållanden i området att samlas in genom utredningar och analyser som är planerade år 2026. Dessa redovisas i Avsnitt 9. Tillsammans med informationen som framkommer under samrådet kommer utredningarna att utgöra underlag för de miljöbedömningar som ska göras i kommande MKB.

Verksamheten vid provområdet medför i huvudsak miljöeffekter som buller, utsläpp av föroreningar eller andra störningar till följd av skjut- och sprängverksamhet och flygverksamhet.

Förändringarna jämfört med befintlig verksamhet utgörs främst av en utökning av verksamhetens omfattning gällande skjutdygn, vapen och ammunition samt flyguppdrag.

6.1 Planförhållanden

Provområdet finns beskrivet i Jokkmokks respektive Arjeplogs kommuners översiktsplaner.

Enligt Jokkmokks kommuns översiktsplan (Jokkmokks kommun, 2011) utgörs området av ett raketskjutfält för militär verksamhet där större delen, förutom sydligaste delen, sammanfaller med område av riksintresse för naturvården och Natura 2000-område. Rekommendationerna i översiktsplanen hänvisar till naturreservatsföreskrifter för området där det bland annat är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd uppföra ny byggnad eller anläggning.

Enligt Arjeplogs kommuns översiktsplan (Arjeplogs kommun, 2018) har kommunen ingen erinran mot riksintresseområdets avgränsning (Riksintresse för totalförsvaret) och ingen ny markanvändning planeras som bedöms inverka negativt. Vad gäller det utökade skyddsområdet med koppling till riksintresset är det angeläget att störningar till följd av avlysning begränsas så långt möjligt för allmänhet och näringsidkare. Det förutsätts att FMV har fungerande rutiner för dialog med samebyarna, boende och andra näringsidkare i området.

Det finns inga detaljplaner som berör provområdet.

Den planerade verksamheten anses vara förenlig med gällande översiktsplaner.

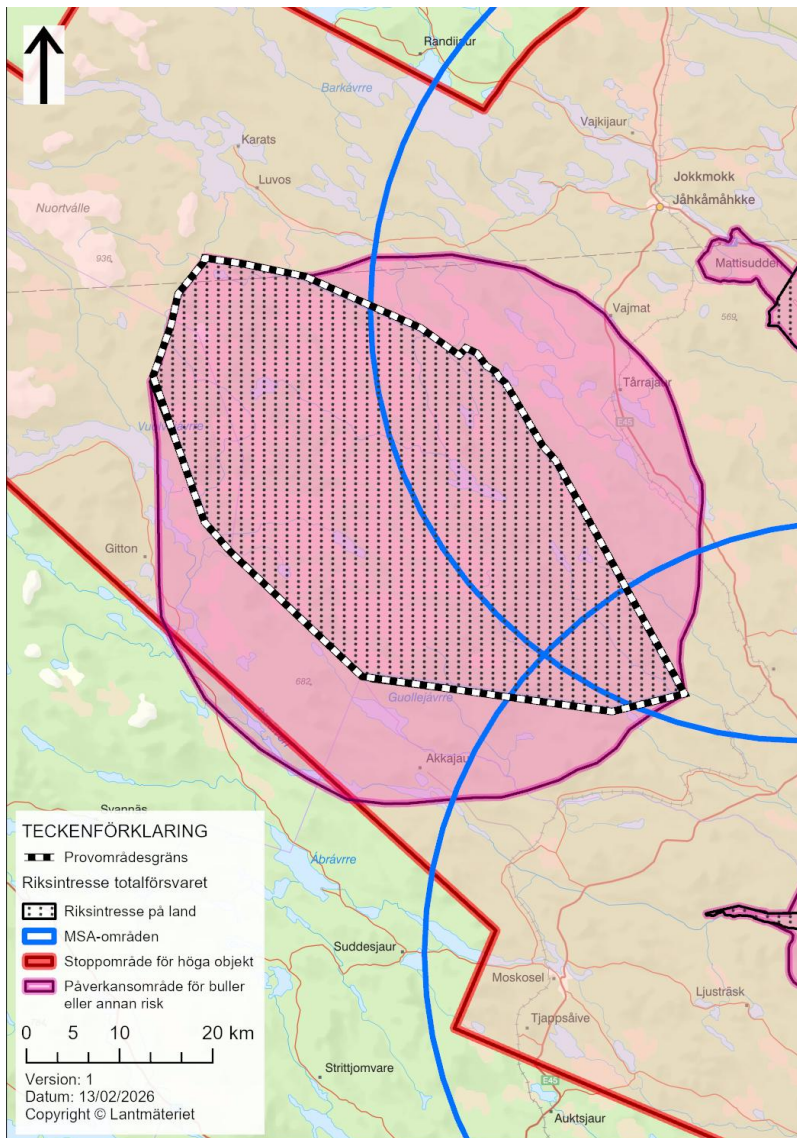
6.2 Riksintressen

I miljöbalkens 3-4 kapitel finns bestämmelser för hushållning av mark- och vattenområden. Riksintressen är platser som har pekats ut för att de innehåller nationellt betydelsefulla värden, vilka kan vara viktiga att antingen bevara, utveckla eller exploatera.

6.2.1 Riksintresse för totalförsvaret

VTR:s provverksamhet på aktuellt provområde är enligt 3 kapitlet 9 § andra stycket miljöbalken av riksintresse för totalförsvaret. Skydd för riksintresset kan

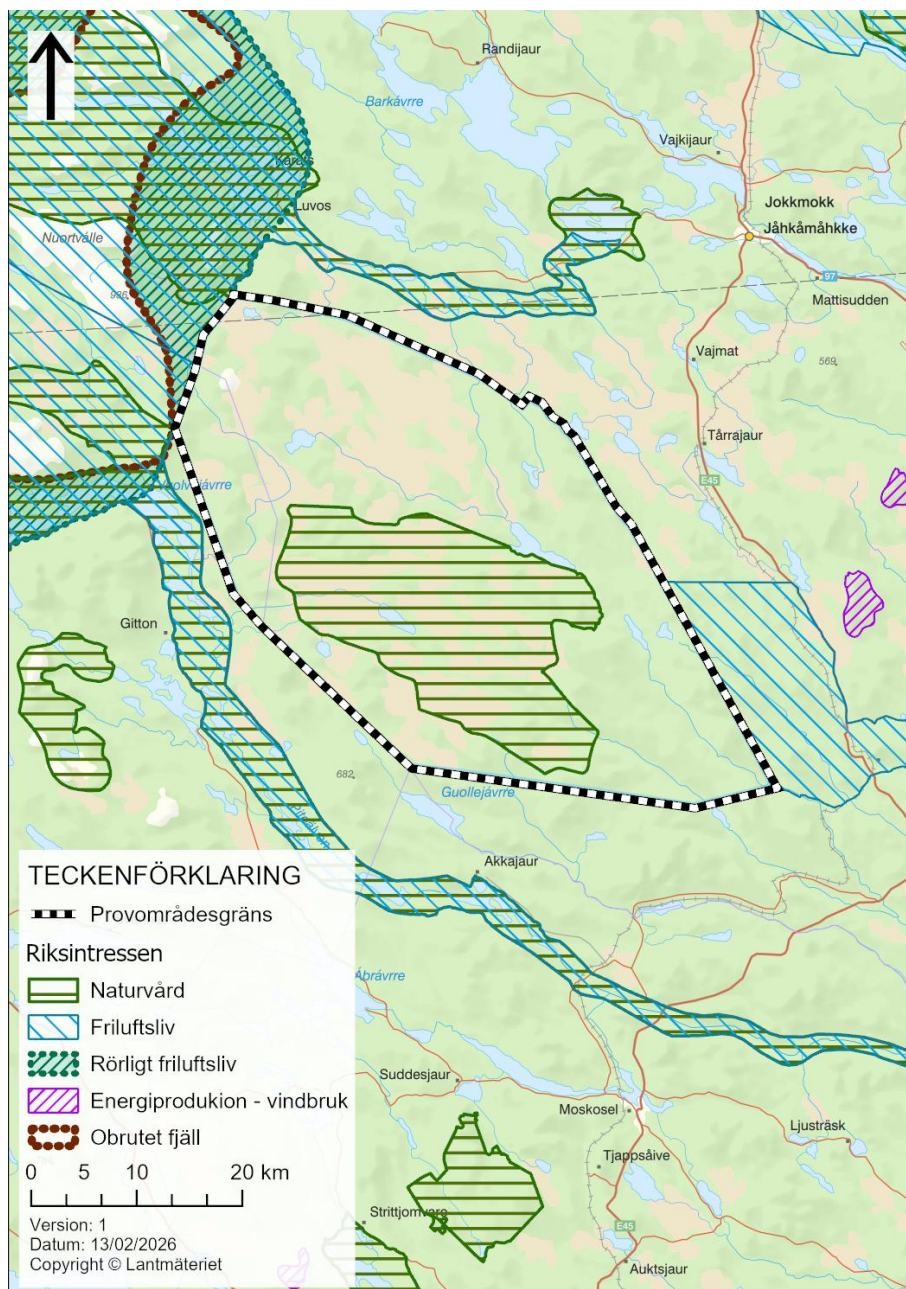
därför komma att hävdas utanför fältets gränser för att säkerställa verksamheten i förhållande till bl.a. tillkommande bebyggelse inom ett påverkansområde. Enligt 3 kapitlet 10 § miljöbalken ska företräde ges till försvarsintressen framför områden enligt 3 kapitlet 5–8 §§ miljöbalken om området eller del av området behövs för en anläggning för totalförsvaret.

Figur 6-1. Kartan visar riksintresseområden för totalförsvaret som berör provområdet.

6.2.2 Riksintresse för naturvård

En stor del av provområdet är utpekad som riksintresse för naturvård enligt 3 kapitlet 6 § miljöbalken. Se Figur 6-2. Området utgörs av väsentligen opåverkad natur med ett naturligt skogsekosystem med långvarig kontinuitet (Nuortap-Pälkäive-Palja Riks id 25047 [Skyddad natur](#)). Skogen är gammal och har endast brukats sparsamt genom plockhuggning inom vissa områden. Som en förutsättning för att naturvärdena ska behållas anges att skjutfältsverksamheten bedrivs med stor naturvårdshänsyn. Den planerade verksamhetens påverkan på riksintresset för naturvård kommer att beskrivas i kommande MKB.

Figur 6-2. Kartan visar de områden av riksintresse för naturvård som berörs av provområdet.

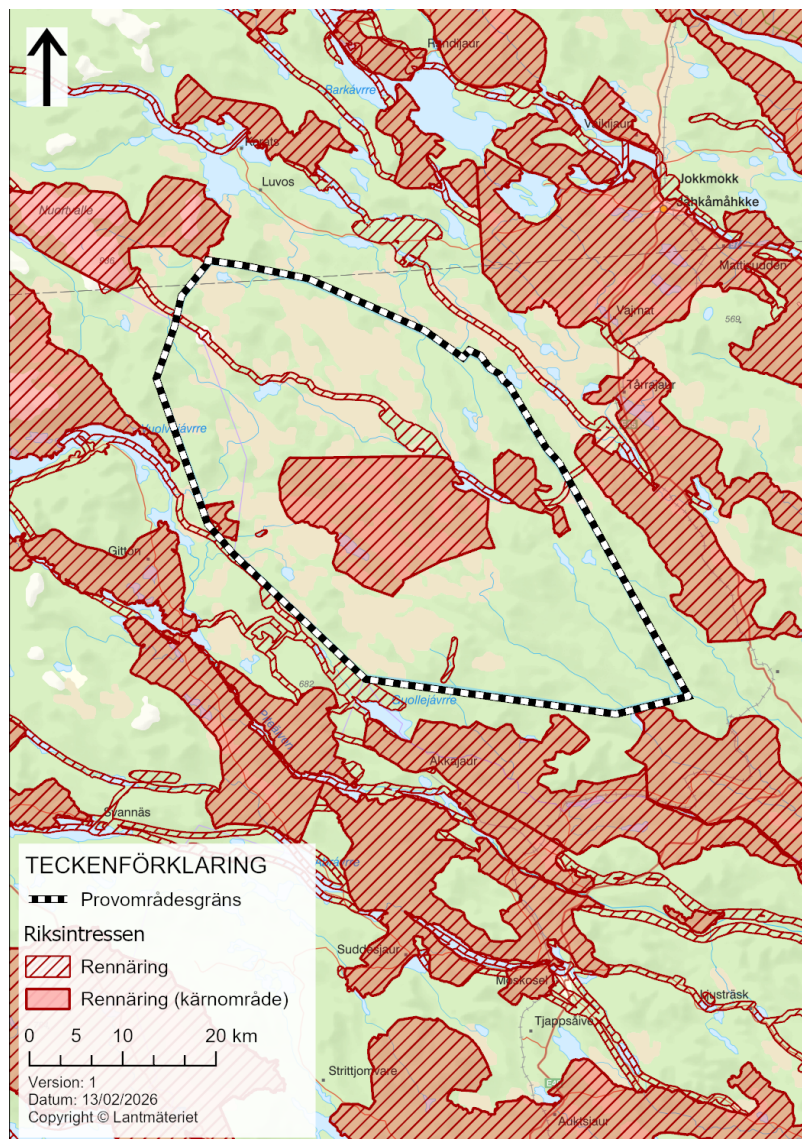
6.2.3 Riksintresse för rennärning

En del av området omfattas av riksintresse för rennärningen enligt 3 kapitlet 5 § miljöbalken som reglerar att mark- och vattenområden som har betydelse för rennärningen ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Områden av riksintresse för rennärning ska skyddas från sådana åtgärder.

Riksintressen för rennärning är uppdelade i huvudkategorierna kärnområden, flyttleder och strategiska platser. Se Figur 6-3. Kärnområden syftar till att skydda de områden som är nödvändiga för att varaktigt kunna bedriva renskötsel i samebyn. Hit hör kalvningsland, försommar- och högsommarland

och säkra vinterbetesområden. Med strategiska platser avses områden eller objekt som behöver skyddas för att renskötseln ska klara nödvändiga förflyttningar – rörelser – mellan olika kärnområden och andra betesområden. Exempel på strategiska platser är huvudflyttstråk, huvudflyttled, vadställe och naturliga samlingsplatser.

Med hänseende till rennäringens riksintresse är det ofta en viss funktion som behöver skyddas för att bedrivandet av renskötsel ska vara möjligt, trots att riksintresset formellt sett bara skyddar ett visst geografiskt avgränsat område. Det handlar således om mer än en typ av markanvändning. Då samebyarnas markanvändning är dynamisk och förändras på grund av yttre faktorer som väder och betestillgång kan ett område som tidigare inte varit särskilt viktigt snabbt bli viktigt och angeläget att skydda mot intrång eller störningar för att möjliggöra fortsatt renskötsel.

Figur 6-3. Karta som visar riksintressen för rennäringen inom provområdet.

Inom provområdet återfinns tre kärnområden av riksintresse benämnda Udtja, Partaåive och Råtjelandet. Av Sametingets områdesbeskrivningar för riksintresse rennärning framkommer följande beskrivning av berörda riksintressen.

Udtja

Udtja kärnområde ligger ovanför odlingsgränsen, mellan Udtjajaure och Naustajaure. Området används under sommarhalvåret (sommars-, vår- och delvis höstbetesland) av Udtja och vintertid av Tuorpon. Betesområdet ovanför odlingsgränsen överlappar med Tuorpon. Området utgör intensivt kalvningsland under våren, kalvmärkningsplats under sommaren, slaktplats under hösten samt brunstland under hösten. Betesmöjligheterna är goda såväl sommar som vinter. Inom områdets gränser ligger viktiga renskötselåläggningar vid Fatjatj, Udtja samt Appemåkke.

Partaåive

Partaåive är ett kärnområde inom Luokta-Mávas vår- och höstbetesland, ovan odlingsgränsen, sydost om Volvojaure, norr om Udtjabäcken och söder om samebyns spärstängsel. Marken utgör lavbete under förflyttningen mellan sommar- och vinterbetesmarkerna.

Råtjelandet

Råtjelandet är ett kärnområde under vinterhalvåret, inom gemensamt vinterbetesområde för Jokkmokksbyarna. Området disponeras som vinterbetesland av Tuorpons sameby. Området ligger nedanför odlingsgränsen nordöst om sjön Naustajaure. Lavrika barrskogar gör området attraktivt som vinterbete som även är ett naturligt uppsamlingsområde och trivselland.

Utöver kärnområdena korsar även leder av riksintresse genom provområdet.

Den planerade verksamhetens eventuella påverkan på riksintresset för rennärning kommer att beskrivas i en rennäringsanalys som biläggs kommande MKB.

6.3 Skyddade områden enligt 7 kapitlet miljöbalken

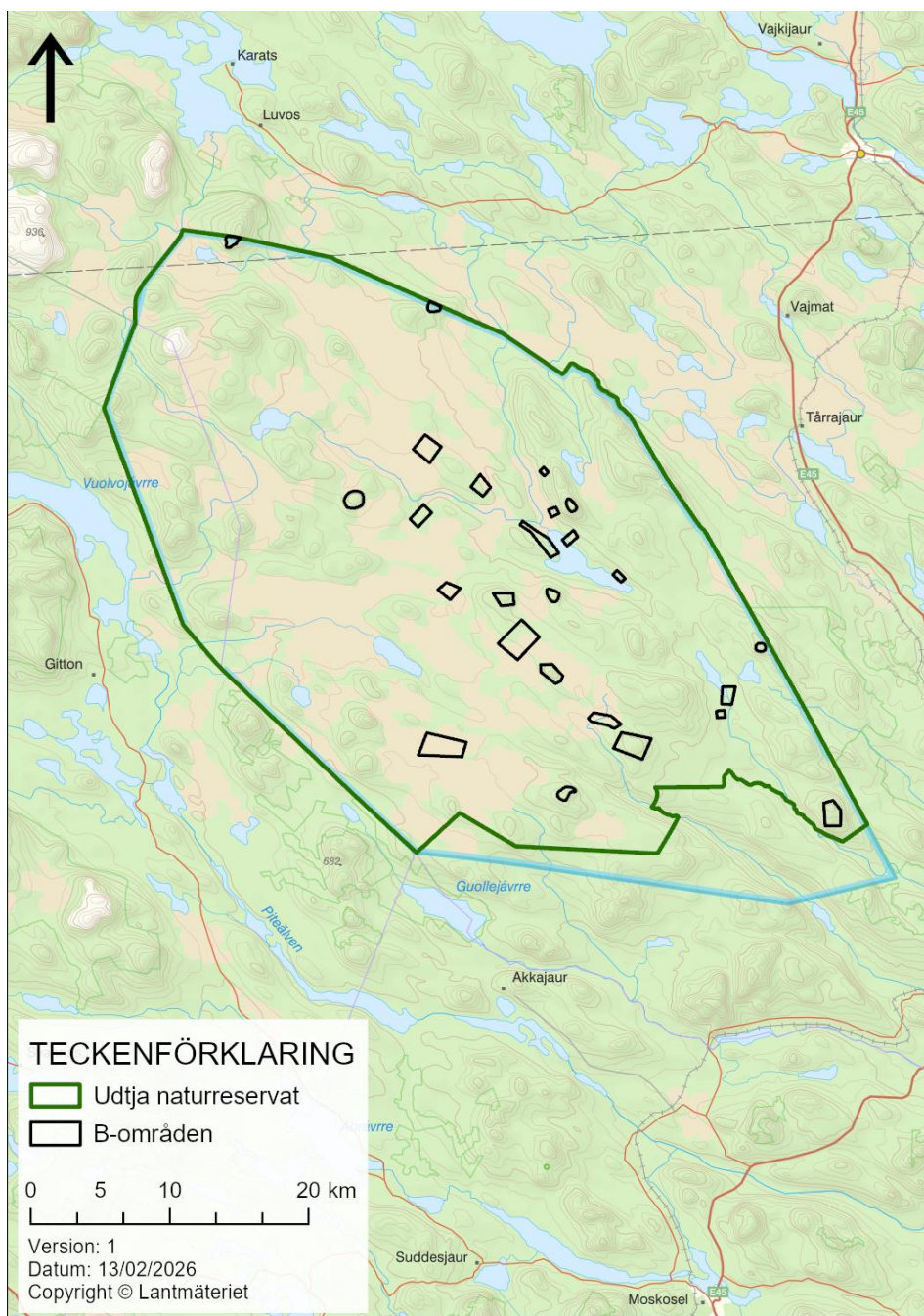
6.3.1 Udtja Naturreservat

Udtja naturreservat bildades efter beslut från Länsstyrelsen i Norrbottens län den 22 juli 1995 (dnr 2312-2270-95) och omfattar hela provområdet bortsett från en del i den sydöstra spetsen av området. Se Figur 6-4.

Ändamålet med reservatet är att bevara urskogen och andra naturliga ekosystem och naturliga processer samt landskapets orörda karaktär i väsentligen orört och ostört tillstånd för framtiden och samtidigt tillåta att militär verksamhet kan bedrivas inom området på ett ändamålsenligt och smidigt sätt.

För att underlätta förvaltningen av reservatet och för att trygga de olika intressenas behov har reservatet delats in i A- och B-områden, se figur nedan. Inom B-områdena ligger de anläggningar och anordningar som är kopplade till verksamheten på provområdet. A-områdena består huvudsakligen av opåverkade områden. Förvaltningen av reservatet handläggs av ett s.k. Naturvårdsråd där representanter från Länsstyrelsen, Fortifikationsverket, VTR, samebyarna och FIHM (tillsynsmyndighet) ingår.

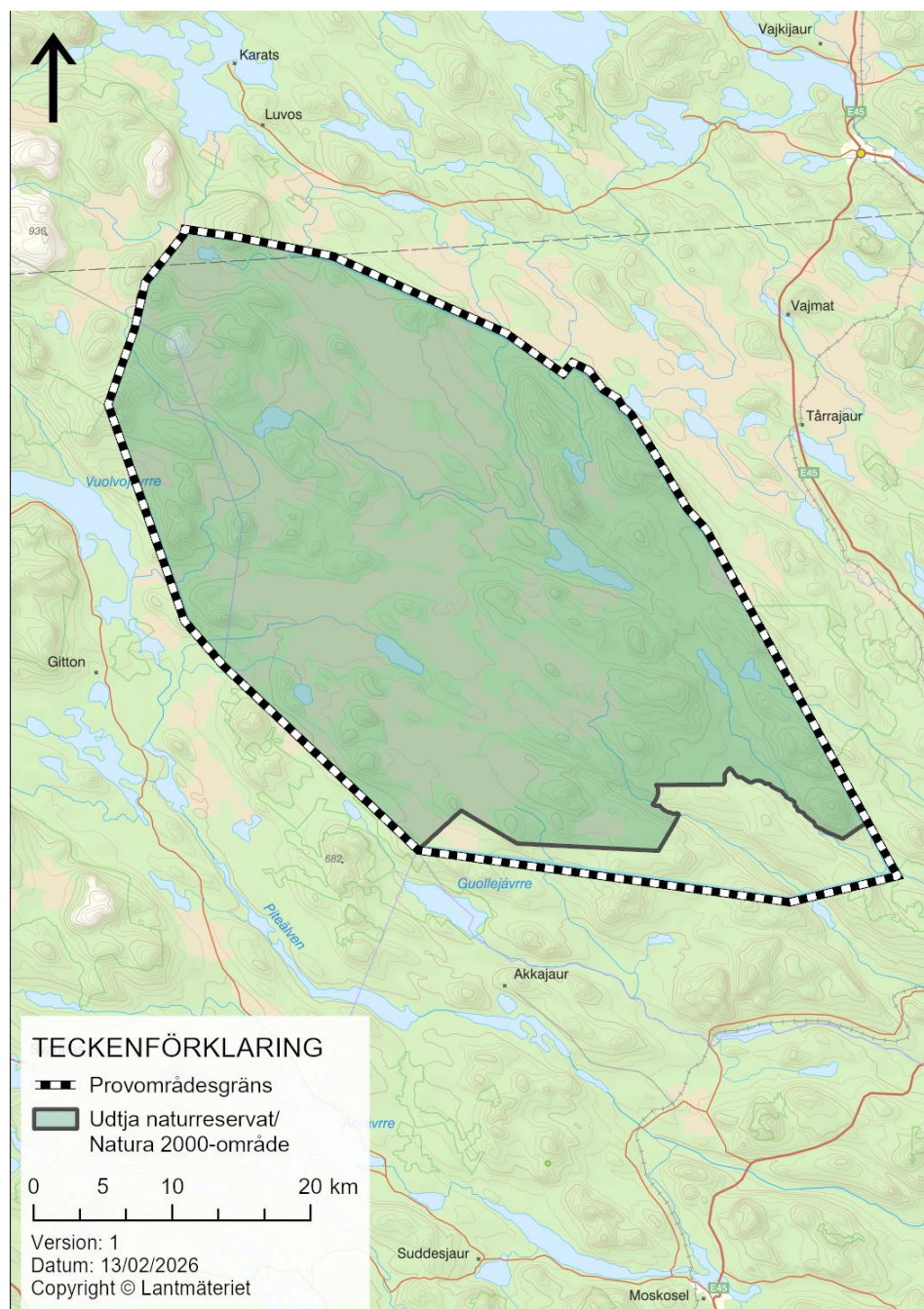
Planerad verksamhet kommer fortsättningsvis även att bedrivas inom befintliga B-områden, med undantag av en del av den nya markmålsbanan som är lokaliserad utanför befintliga B-områden. Eventuell påverkan på naturreservatet kommer att beskrivas i kommande MKB.

Figur 6-4. Kartan visar provområdet med markerade B-områden enligt reservatsföreskrifter för Udtja naturreservat. Ytor inom naturreservatet som inte är B-områden utgörs av A-område.

6.3.2 Natura 2000-område Udtja

Provområdet ligger inom Natura 2000-området Udtja (SE0820130). Området har pekats ut som Natura 2000 på grund av de vidsträckta ytorna av sammanhängande vildmark med urskog, berg, våtmarker och vattendrag (Naturvårdsverket, 2026). Se Figur 6-5.

Figur 6-5. Kartan visar Natura 2000 området Udtja som sammanfaller med gränsen för Udtja naturreservat.

Den dominerande naturtypen inom området är västlig taiga, vilket definieras som en gles, lågproduktiv grandominerad skog med ett stort inslag av glasbjörk samt sparsamt med tallar.

Skogsmarken har rika inslag av ris och bitvis rika förekomster med död ved och har under lång tid präglats av naturliga processer så som storm, brand och varierande vattenflöden. Skogen utgör en bevarad rest av det naturliga landskapet då den endast i liten utsträckning utsatts för liten mänsklig påverkan.

Naturtyperna har därför en lång kontinuitet och hyser rika naturmiljöer med viktiga strukturer som utgör en livsförutsättning för många specialiserade och känsliga arter.

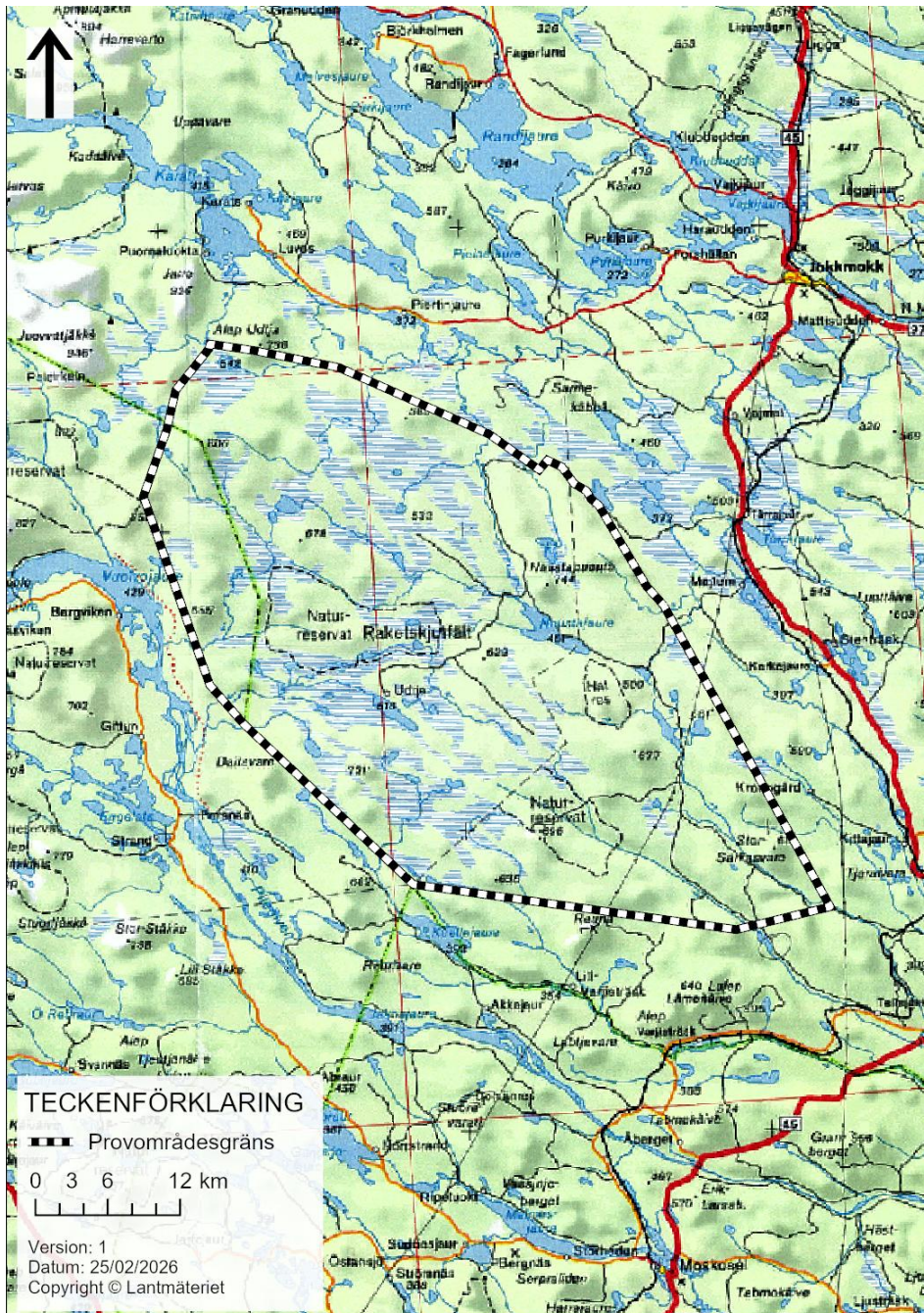
Inom området förekommer arter som är typiska för västlig taiga, bland annat lappmes, lavskrika och tretåig hackspett (rödlistad som nära hotad: NT). Vidare återfinns inom området även flera lavar knutna till naturtypen västlig tajga.

De utpekade arterna som ska bevaras för Udtjas Natura 2000-område är utter, lodjur, järv, slät tallkapuschongbagge, grov tallkapuschongbagge, norna och lappranunkel.

Huruvida den planerade verksamhet inom provområdet kan komma att påverka naturtyper, miljöer och arter inom i Natura-2000 området kommer att utredas i det fortsatta arbetet. I den kommande MKB:n kommer verksamhetens effekter att bedömas i förhållande till Natura 2000-områdets bevarandemål enligt gällande bevarandeplan. Om den planerade verksamhet bedöms kunna påverka skyddade arter eller deras fortplantningsområden och viloplatsen enligt artskyddsförordningen (2007:845), kommer en riktad artskyddsutredning att genomföras och redovisas i den kommande MKB:n.

6.3.3 Strandskydd

Inom området finns ett antal sjöar och vattendrag som omfattas av strandskydd. Enligt tillgänglig information på Länsstyrelsen Norrbottens hemsida gäller strandskydd för de sjöar och vattendrag som finns redovisade på kartan Norrbotten 505 skala 1:500 000 (Länsstyrelsen Norrbotten, 2026). Se Figur 6-6. Strandskydd gäller enligt 7 kapitlet 14 § miljöbalken land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Inom strandskydd gäller förbud bland annat mot att vidta åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter. Förbuden gäller enligt 7 kapitlet 16 § punkt 2 inte verksamheter som omfattas av ett tillstånd enligt miljöbalken. I och med att verksamheten vid VTR är tillståndspliktig ska tillåtligheten ur strandskyddssynpunkt behandlas i tillståndsprövningen. Den planerade verksamheten kommer i huvudsak att bedrivas vid befintliga provplatser och utpekade B-områden i Udtja naturreservat. Livsvillkoren för djur- och växtarter bedöms inte förändras väsentligt jämfört med dagens verksamhet. Den planerade verksamheten bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till stränder, eftersom området redan är avlyst för allmänheten och inte tillgängligt för rekreation eller friluftsliv.

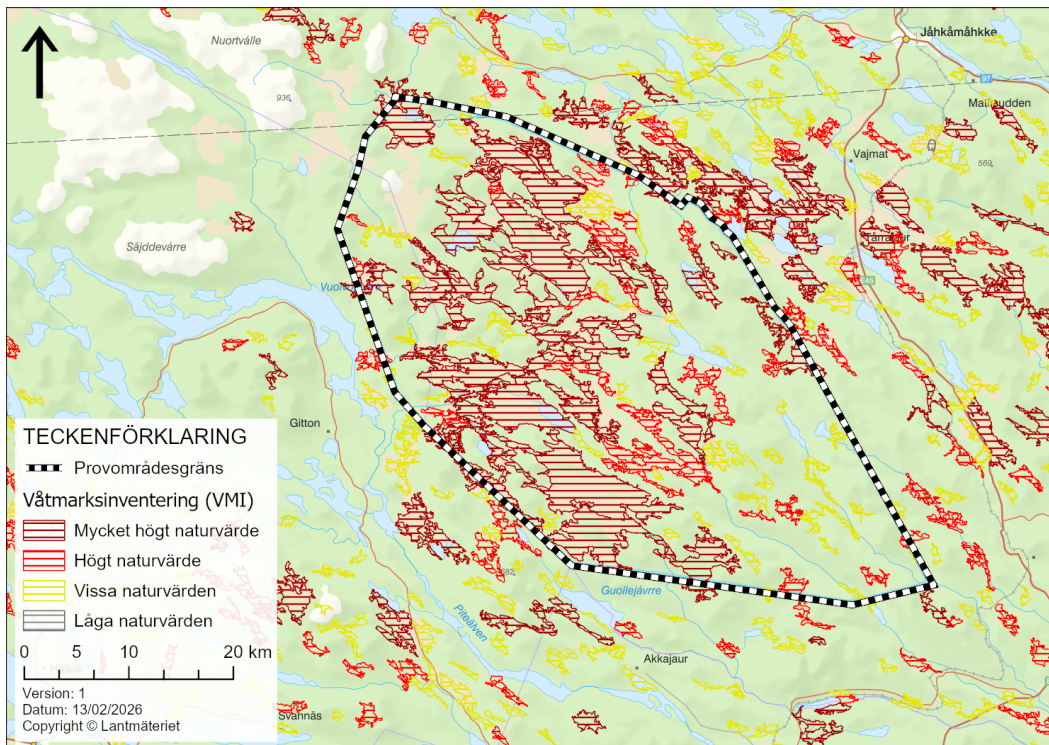
Figur 6-6. Kartan visar sjöar och vattendrag som omfattas av strandskydd inom provområde VTR.

6.4 Kända naturvärden

Miljön inom provområdet utgörs generellt sett av höga naturvärden då området utgörs av stora arealer med naturskog. Endast mindre ytor av Udtjas Natura2000-område har påverkats av mänskliga aktiviteter, och då genom ett vägnät som knyter samman befintliga anläggningar för militär provverksamhet.

Bortsett från de formella skydd som provområdet omfattas av (naturreseptat och Natura 2000) så återfinns ett stort antal våtmarker som karterats under den

av Länsstyrelsen tidigare genomförda nationella våtmarksinventeringen. Se Figur 6-7.

Figur 6-7. Kartan visar våtmarker som finns registrerade i länsstyrelsens nationella våtmarkskartering (VMI).

Kännedomen om naturmiljön och förekommande arter inom området är god. Detta då ett antal inventeringar har tidigare genomförts inom provområdet.

De tidigare genomförda inventeringarna inom området har utförts i samband med anläggandet av en markmålsbana i de centrala delarna av provområdet, tillika Natura2000- området, och utgörs av en naturvärdesinventering, en häckfågelinventering, en skogsfågelinventering samt en örninventering.

Kompletterande inventeringsinsatser beträffande naturmiljö och fågellivet inom området är planerade under år 2026.

Planerade förändringar av verksamheten vid VTR bedöms inte medföra några betydande ändringar av påverkan på naturmiljön av jämfört med befintlig tillståndsgiven verksamhet eftersom verksamheten fortsatt kommer att bedrivas vid befintliga provplatser och inom de B-områden som är utpekade för skjutfältsverksamhet i beslut om bildande av Udtja naturreservat. Verksamheten vid den nya markmålsbanan kommer dock delvis att bedrivas utanför de befintliga B-områdena. Anläggandet av markmålsbanan har prövats och tillåtits genom tidigare beslut om tillstånd med undantag från gällande reservatsföreskrifter samt tillstånd för anläggande inom Natura 2000-område Udtja, se Avsnitt 2.5 Gällande tillstånd.

Eventuell påverkan på kända naturvärden kommer att redovisas i kommande MKB.

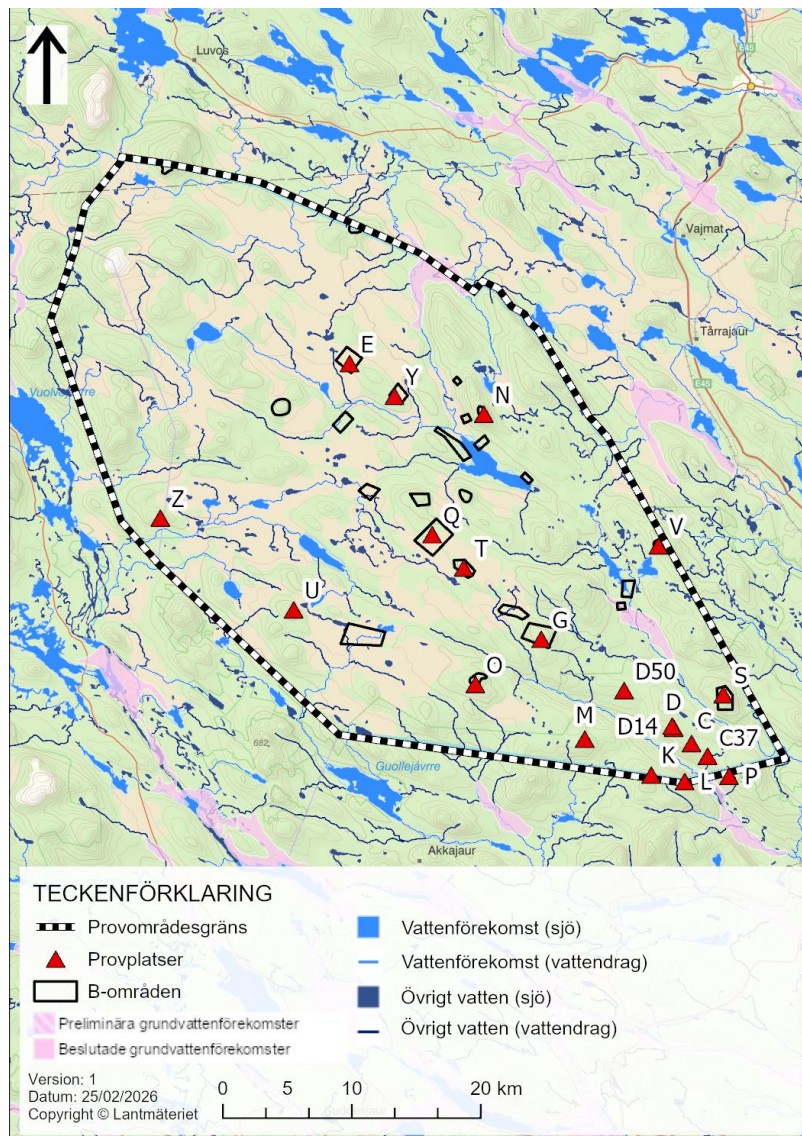
6.5 Vatten

6.5.1.1 Vattenförekomster

För att kunna beskriva vatten och bedöma dess kvalitet samt sätta mål (miljökvalitetsnormer, MKN) för hur vattnet ska vara, delas vatten in i olika enheter, så kallade vattenförekomster. Dessa enheter kan bestå av till exempel ytvatten och grundvatten.

Ytvatten

Inom provområdet finns cirka 50 ytvattenförekomster med beslutade miljökvalitetsnormer varav 15 är sjöar och cirka 20 vattendrag som utgör cirka 35 vattenförekomster, se Figur 6-8.

Figur 6-8. Kartan visar vattenförekomster inom VTR provområde.

Statusklassningens olika kvalitetsfaktorer skiljer sig mellan vattendragen, men generellt grundar sig klassningen på konnektivitet i vattendrag, vattendragets form och närområde samt prioriterade ämnen. Statusklassningen för ytvattenförekomsterna i området varierar från god till måttlig och det är främst otillfredsställande konnektivitet som påverkar de vattendrag som har måttlig ekologisk status. Kvalitetskravet för dessa är god ekologisk status år 2027.

Ingen av ytvattenförekomsterna uppnår god kemisk ytvattenstatus som är det beslutade kvalitetskravet. Den kemiska statusen beror inte främst på lokala förhållanden, utan på att gränsvärdena för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE) överskrids i alla Sveriges ytvattenförekomster på grund av atmosfärisk deposition (VISS, 2026).

Skjut- och sprängverksamhet inom provområdet ger tillförsel av metaller så som bly, koppar, aluminium, zink, antimon och järn samt mindre mängder explosivämnen från ammunition och sprängladdningar till marken vid målplatserna. Det mesta av explosivämnena förbränns vid detonationen men mindre mängder kan spridas i närområdet kring detonationsplatsen och vidare till närliggande vattendrag och sjöar. FMV har ett kontrollprogram för verksamheten där man genom provtagning har kontrollerat om verksamheten orsakar någon betydande spridning av metaller till sjöar och ytvattendrag. Provtagning har gjorts av ytvatten och sediment i ett antal sjöar, vattendrag och diken inom området. Provtagningar mellan 2007-2013 har visat på lokalt förhöjda metallhalter vid några av provplatserna men riskerna för omgivande recipienter har bedömts som mycket små. Från 2015 har förutom vattenkemi även biologiska prover tagits i form av kiselalger och det har inte funnits indikationer på att förutsättningarna för det biologiska livet har störts i de undersökta vattendragen.

Effekterna på mark och vatten bedöms utifrån undersökningarna vara koncentrerade till själva målplatserna inom provområdet, inga negativa konsekvenser utanför dessa bedöms uppstå. Det finns inga ytvattenförekomster inom eller i direkt närhet till någon provplats. Metallföroreningarnas effekter och konsekvenser för ytvattenförekomster kommer att redovisas i kommande MKB.

Verksamheten genomför årligen så kallad skrotletning då man bärar kvarblivet avfall från provverksamheten för att minska spridning av föroreningar till miljön.

Grundvatten

Inom provområdet finns två grundvattenförekomster med beslutade miljökvalitetsnormer. Båda utgörs av sand- och grusförekomster med uttagsmöjligheter 5-25 l/s. Se Tabell 6-1.

Vattenförekomst	Kvantitativ status	Kemisk status	MKN (2017-2021)
SE735335-166984	God	God	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status
SE738063-165367	God	God	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status

Tabell 6-1. Statusklassade grundvattenförekomster inom provområdet samt MKN.

Det finns ingen grundvattenförekomst vid något av provområdena och verksamheten bedöms inte medföra någon påverkan på grundvattenförekomsterna.

6.5.2 Övriga vatten

Inom provområdet finns ett flertal övriga vatten vilket innebär sjöar och vattendrag som inte räknas som vattenförekomster enligt vattenförvaltningen och saknar fastställda miljö kvalitetsnormer enligt EU:s ramdirektiv för vatten (200/60/EG). Eventuell påverkan på övriga vatten kommer att redovisas i kommande MKB.

6.6 Landskapsbild

Provområdet är beläget mellan Piteälven och Pärälven, landskapet beskrivs i reservatsföreskrifterna för Udtja naturreservat som en mosaik av gamla skogar, myrar och subalpina hedar. Området är ett förfjällsområde, ett övergångsland mellan fjällkedjan i väster och bergskulleslätten i öster. I området finns ett antal förfjäll som når upp mot 800 m ö.h. sjöarna är belägna mellan 500–600 m ö.h. Några större sjöar finns i området, Naustajaure, Udtjajaure och Juokeljaure. Delar av området är relativt flackt med en hög andel myrar. Längst i öster finns ett dödislandskap med småsjöar och åsryggar.

Planerade förändringar av verksamheten bedöms inte påverka landskapsbilden i provområdet och miljöaspekten landskapsbild föreslås därför avgränsas bort från kommande MKB.

6.7 Geologi

Berggrunden utgörs huvudsakligen av gnejser och graniter med inslag av gabbros och skiffergnejs. De lösa jordlagren utgörs enligt SGU:s jordartskarta översiktligt av ett moräntäcke, moränkullar och moränbacklandskap samt åsar och andra issjö- och isälvsavlagringar. I delar av området finns berg i dagen.

6.8 Förorenade områden

Provverksamheten har bedrivits under lång tid, vilket innebär att det förekommer markpåverkan och att föroreningar kan finnas till följd av historisk och pågående verksamhet. Inom provområdet finns sedan tidigare ett antal områden där oexploderad ammunition (OXA) eller blindgångare i form av skarp akan-ammunition, granater, raketer, m.m., kan förekomma. Dessa områden är belägna vid Udtjavägen, Tårrajaurvägen och provplats Erik. De berörda områdena är markerade med varningsskyltar, se Figur 6-9.

Figur 6-9. Figuren visar en varningsskylt vid provplats E.

På provplats Yngve genomfördes 2002 en markundersökning med provtagning i 9 punkter för att undersöka förekomst av föroreningar då platsen använts för brandprover, fallprover och verkansprover. Vid två provgropar påträffades petroleumförorenad jord och vid tre provgropar påträffades bly- och kopparförorenad jord. De påträffade föroreningarna bedöms inte medföra någon fara för människors hälsa med nuvarande eller liknande markanvändning. Den planerade verksamheten innefattar inga markarbeten, schaktningar eller andra åtgärder i mark som kan påverka identifierade förorenade områden eller medföra ökad spridning av föroreningar. Förorenade områden bedöms därför inte ge upphov till ytterligare miljöpåverkan inom ramen för den planerade verksamheten.

6.9 Boendemiljö- och människors hälsa

Området kring provområdet är glest befolkat. Ett fåtal enstaka bostäder finns längs provområdets gräns och närmsta sammanhållna bostadsbebyggelse finns i Kåbdalis cirka en mil från provområdets gräns. Verksamhetens påverkan på boendemiljön i närheten av provområdet utgörs främst av ljud vilket beskrivs i Avsnitt 6.10.

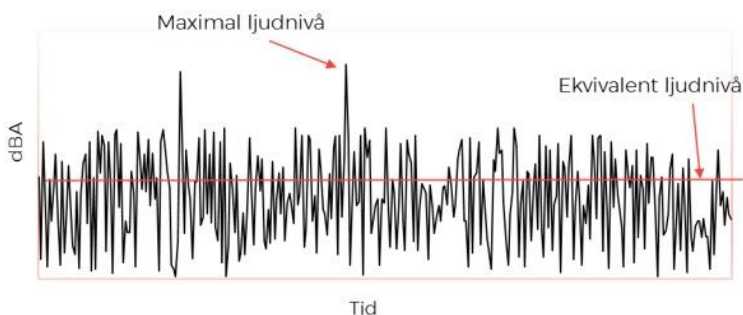
6.10 Buller

Verksamheten inom provområdet ger upphov till buller, främst i form av impuls ljud från sprängningar och användning av grovkalibriga vapen. Buller kan påverka både människor och djurliv, men uppträder inom verksamheten som kortvariga, enstaka ljudhändelser knutna till specifika moment i prov- och övningsverksamheten. Kontinuerligt buller förekommer inte. Villkoret för buller i gällande tillstånd innebär att FMV ska se till att bullernivån på grund av provverksamhet, för permanent boende inte överstiger 90 dBLCx2 mer än vid högst 4 tillfällen per år. dBLCx2 är ett mått på de högre, kortvariga nivåerna i en bullerhändelse (C-vägd nivå, 2-percentil), och används för att beskriva impulsartat/kortvarigt buller. Villkoret innehålls och klagomål på buller har förekommit.

Ljudberäkningar kommer att utföras för planerad verksamhet och jämföras med verksamhet i befintligt tillstånd. Beräkningarna utförs för flygande verksamhet och för skjutverksamhet inklusive sprängningar. Verksamheten söker bland annat för att kunna använda finkalibriga vapensystem vilka har mindre energi än grovkalibrig skjutning och sprängning men även andra riktvärden. Beräkningar kommer att utföras för att fånga upp effekten av dessa skjutningar. Påverkan från dessa bedöms ligga inom området för påverkan gällande grovkalibrig skjutning och sprängning.

Samrådskretsen utgår från de kraftigaste sprängningshändelserna och redovisas som en kontur för 95 dBLCx. dBLCx är ett C-vägt percentilmått som beskriver de högre nivåerna under en bullerhändelse. Riktvärdet kopplas till området där bullernivån 90 dBLCx förväntas överskridas minst 100 gånger per år (enligt Regeringsbeslut Fo98/928/MIL, 1998-04-06). Beräkningen baseras på sprängning av 800 kg TNT-ekvivalent vid position T och Q.

De parametrar som används för ljud, och buller, är ekvivalent och/eller maximal ljudnivå. Ekvivalent ljudnivå kan ses om ett medelvärde över en viss tidsperiod, medan maximal ljudnivå avser den högsta momentana ljudnivån som uppstår under en bullerhändelse. Se Figur 6-10. För flyg kallas ekvivalent ljudnivå för flygbullernivå, FBN vilken är viktad för vilken tid på dygnet som buller från en flyghändelse uppstår. Detta innebär ett påslag om händelsen sker kvällstid och ytterligare påslag om flyghändelsen sker nattetid.

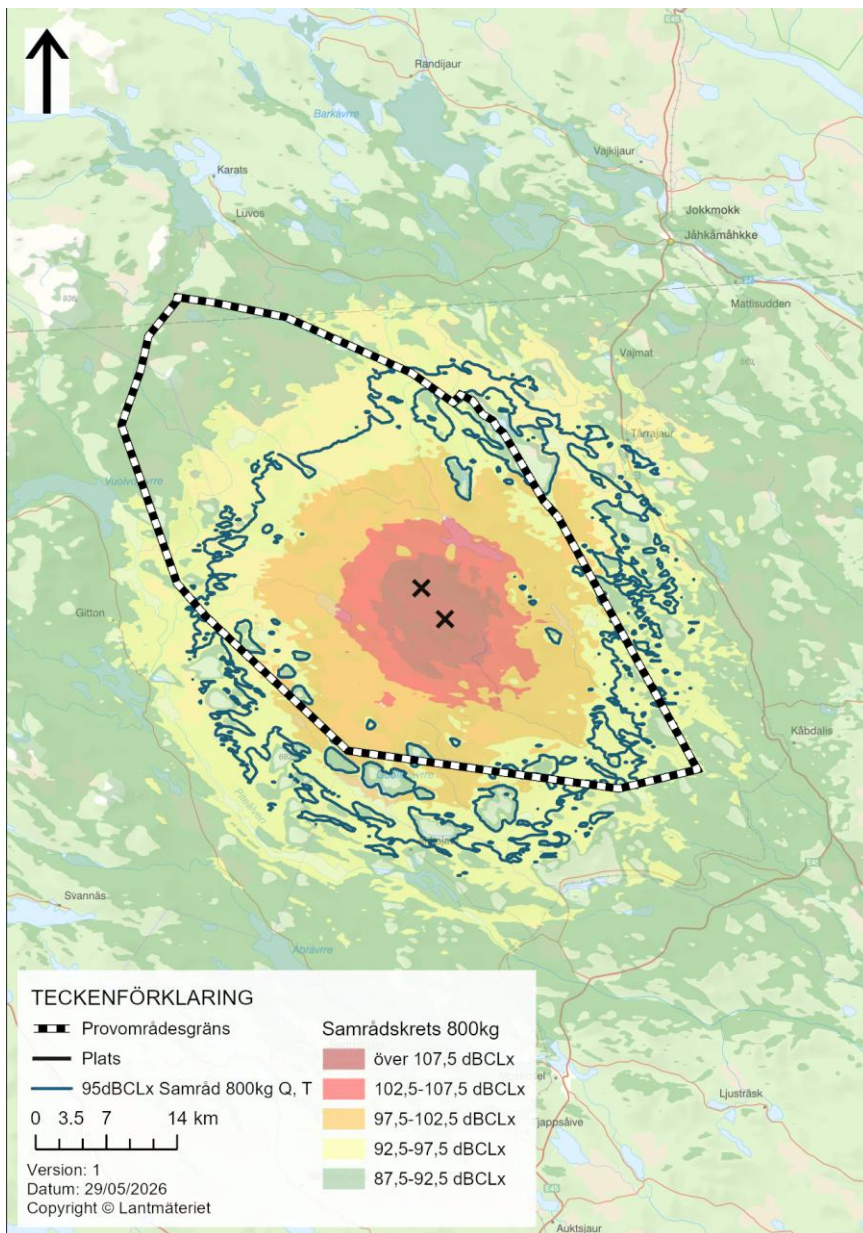

Figur 6-10. Schematisk illustration av en ljudnivå (dBA) över tid, där maximal ljudnivå avser den högsta momentana nivån vid en enskild händelse (toppvärde), medan ekvivalent ljudnivå avser den tidsmedelvärdesbildade nivån över den aktuella perioden.

För skottbuller och buller från sprängverksamhet är området för maximala ljudnivån samma oaktat hur många sprängningar eller skjutningar som sker med samma vapen eller laddningsvikt i samma position. Det är en skillnad mot maximal ljudnivå för övriga verksamheter där maximal ljudnivå presenteras med förutsättningen att den behöver inträffa ett antal gånger för att ses som maximal ljudnivå. Exempelvis tas inte hänsyn till plogning eller sopning av gata när maximal ljudnivå från trafik presenteras.

Bullerberäkningarna förutsätter medvind i alla riktningar från bullerkälla till mottagare vilket inte är fallet i en verklig situation.

Ljudberäkningar kommer att redovisas på utbredningskartor samt i tabeller med påverkade bostäder, undervisnings- och vårdlokaler i kommande MKB.

Figur 6-11. Samrådsrets (800 kg TNT-ekvivalent) – beräknad bullerutbredning (dBCLx). Kartan visar beräknade dBCLx-nivåer för en kraftig språnghändelse med 800 kg TNT-ekvivalent. Kryssen ("Plats") markerar språnghändelserna T och Q. Samrådsretsens redovisas som 95 dBCLx-konturen ("95dBCLx Samråd 800kg Q, T") och används som en praktisk avgränsning av det område som kan påverkas vid de kraftigaste händelserna.

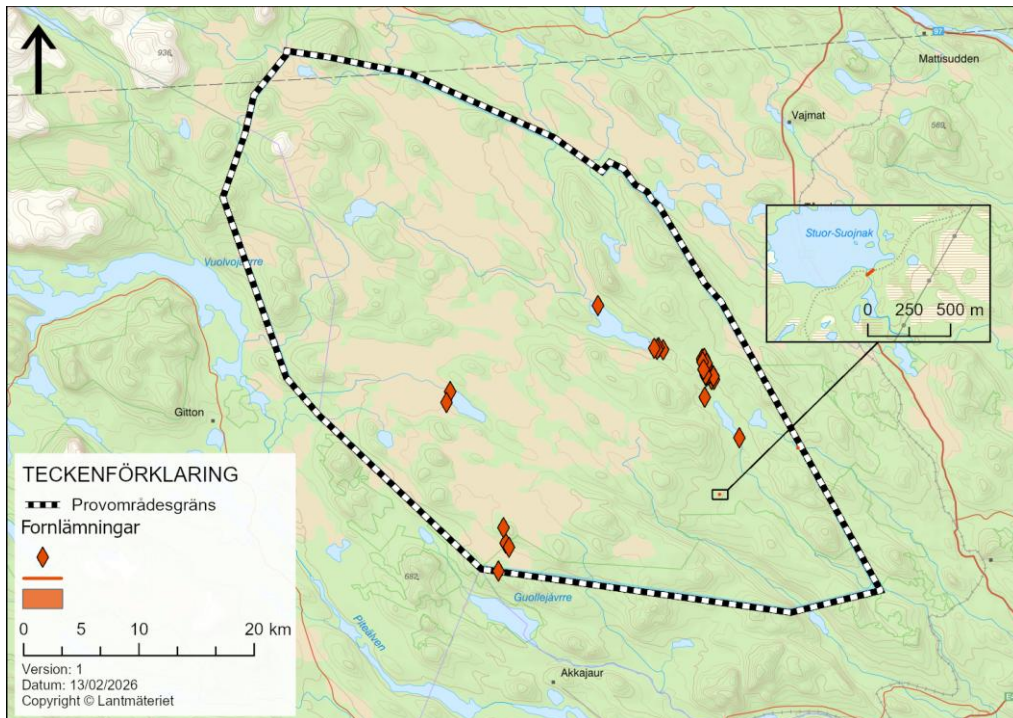
6.11 Rekreation och friluftsliv

Området är avlyst för allmänheten sedan 1965, endast samefamiljer och anställda vid VTR har tillträde av försvarsskäl och enligt reservatsbeslut.

Ingen rekreation eller friluftsliv påverkas av de planerade förändringarna i verksamheten och aspekten föreslås avgränsas bort i kommande MKB.

6.12 Kulturmiljö

Inom provområdet finns enligt Riksantikvarieämbetets karttjänst 37 fornlämningar inom provområdet, se Figur 6-12 (Riksantikvarieämbetet, 2026). Lämningarna utgörs bland annat av härdar, boplatser, offerplatser och begravningsplatser. Hela området bedöms ha stor fornlämningspotential och de registrerade fynden utgör troligen endast en del av områdets fornlämningar. Områdets historia och topografi tyder på ytterligare förekomster som inte finns registrerade.

Figur 6-12. Karta som visar kända fornlämningar inom VTR provområde.

Planerade förändringar i verksamheten bedöms inte innebära någon ändrad eller ökad påverkan på kulturmiljön eftersom provverksamheten fortsatt kommer bedrivas vid befintliga provplatser.

6.13 Rennäring

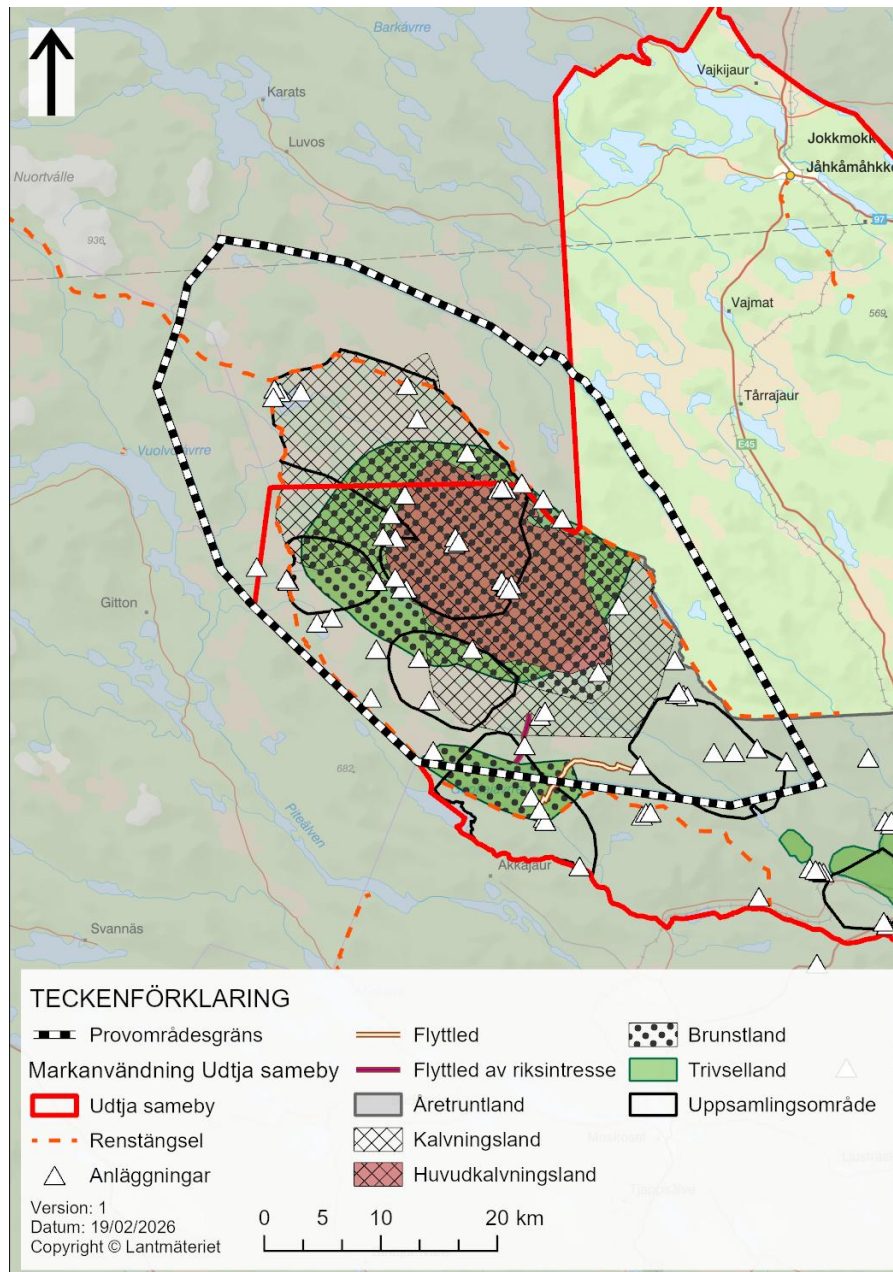
Renskötseln bygger på renens naturliga drift att under året förflytta sig mellan olika betesområden i landskapet. Renarna flyttas mellan olika betesområden utifrån årstid och tillgången på bete. När och hur betesmarker används beror på markernas förutsättningar, årstidernas växlingar, vädrets variation och annan påverkan som till exempel exploateringsprojekt.

Samebyarna Udtja, Tuorpon och Luokta-Mávas berörs av planerad verksamhet. Provområdet är beläget inom samebyarnas åretruntmarker och vinterbetesmarker. Vinterbetesmarkerna får samebyarna enligt rennäringslagen (1971:437) nyttja under perioden 1 oktober till 30 april.

Udtja sameby

Udtja sameby är en skogssameby och provområdet berör samebyns åretruntmarker och vinterbetesmarker. Inom provområdet har samebyn

kärnområden av riksintresse och en led av riksintresse. Stora delar av provområdet utgör kalvningsland och brunstland. Inom provområdet återfinns även trivselland och uppsamlingsområden. Inom provområdet har samebyn ett flertal renskötselanläggningar. Se Figur 6-13.

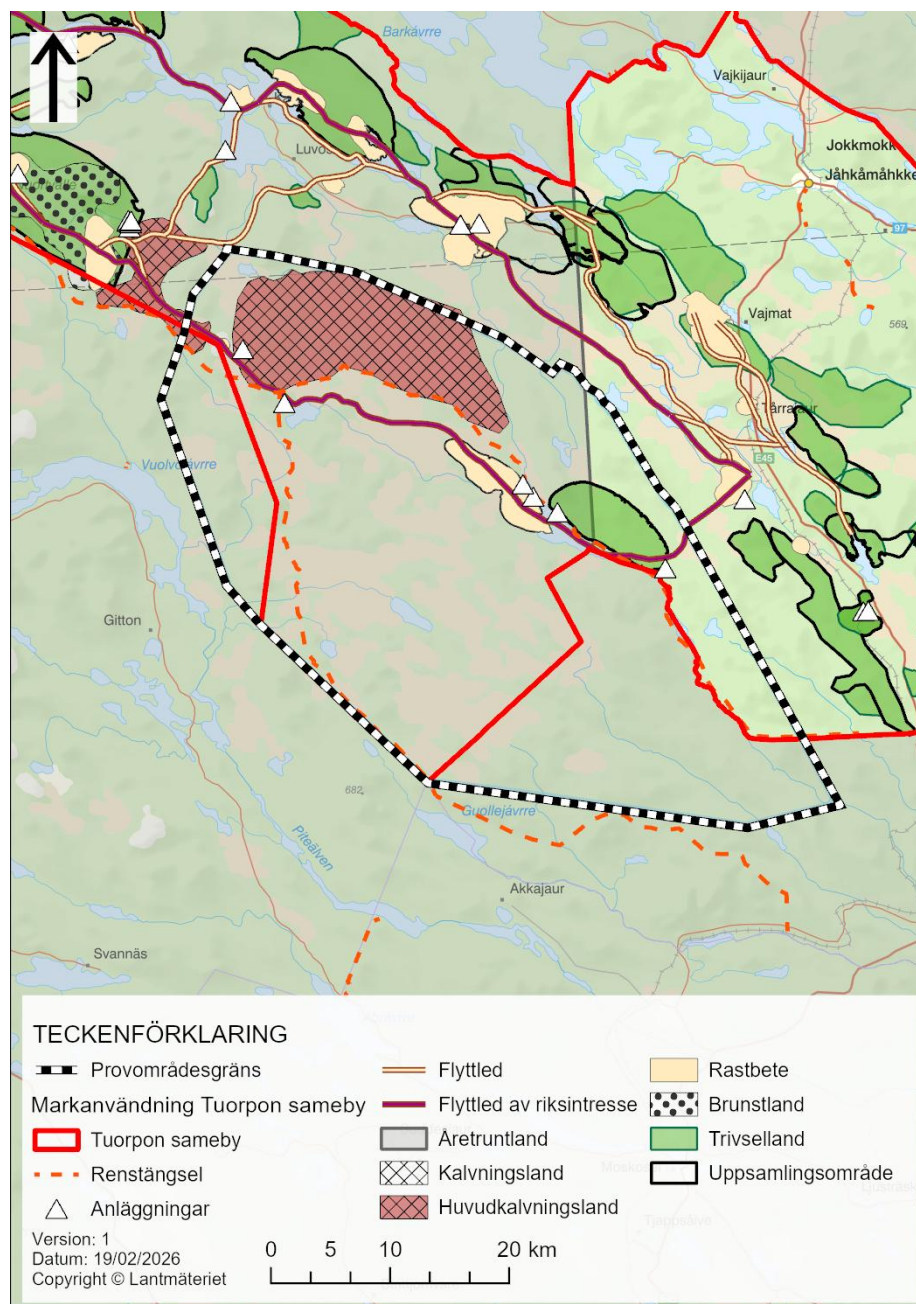

Figur 6-13. Kartan visar Udtja samebys markanvändning inom VTR provområde.

Tuorpon sameby

Tuorpon sameby är en fjällsameby och provområdet berör samebys åretruntmarker och vinterbetesmarker. Inom provområdet har samebyn ett kärnområde av riksintresse och en led av riksintresse som korsar genom provområde. Längs leden har samebyn områden för rastbete. I den norra delen av provområdet återfinns kalvningsland. Delar av provområdet utgör trivselland

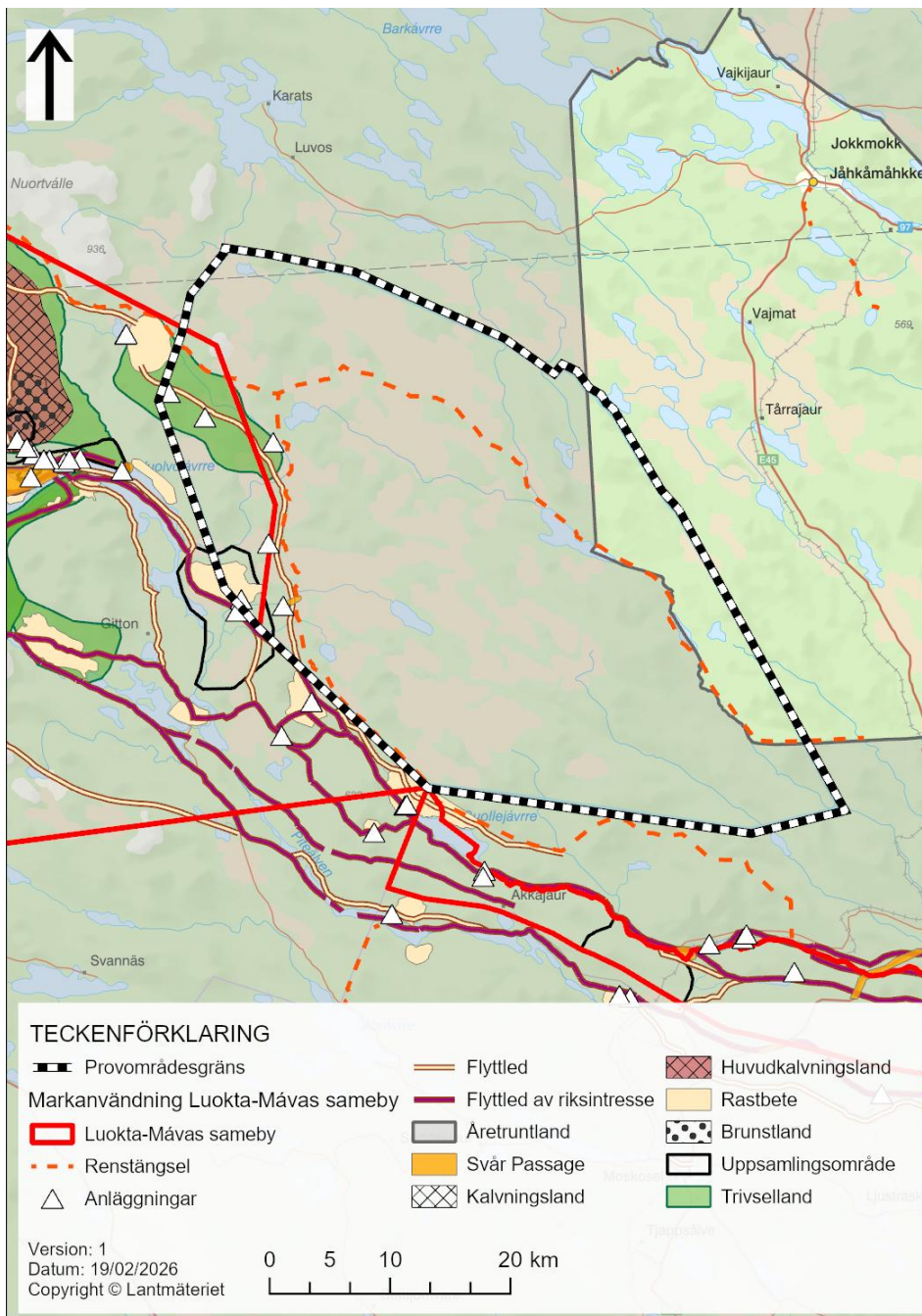
och uppsamlingsområden för samebyn. Inom provområdet har samebyn ett antal renskötselanläggningar. Se Figur 6-14.

Figur 6-14. Kartan visar Tuorpon samebys markanvändning inom VTR provområde.

Luokta-Mávas sameby

Luokta Mávas sameby är en fjällsameby och den västra delen av provområdet berör samebys åretruntmarker. Inom provområdet har samebyn en flyttled, där Udtjabäcken utgör en svår passage. Inom provområdet har samebyn även rastbete och ett antal renskötselanläggningar.

Figur 6-15. Kartan visar Loukta Mávas samebys markanvändning inom VTR provområde.

FMV:s verksamhet sker i samverkan med rennäringen i de berörda samebyarna och regleras genom en överenskommelse enligt avtalet 23FMV5614-1, som gäller löpande med tre månaders uppsägning. I avtalet regleras tillträde till provområdet samt rutiner för utrymning i samband med verksamhet som medför riskzon. Utrymningsbesked ska lämnas senast dagen före planerad verksamhet och får som huvudregel inte omfatta mer än tre dagar i följd utan samebyarnas medgivande.

Avtalet innehåller även bestämmelser om ersättning till samebyarna och berörda renskötare vid utrymning och andra störningar, inklusive

schablonersättning per utrymningsdag, personlig utrymningsersättning, reseersättning samt ersättning för återsamling av renhjordar, merkostnader och skador på ren till följd av verksamheten.

Den planerade verksamheten kan komma att medföra en större påverkan på rennäringen än idag genom att ansökan omfattar en ökning av antalet skjutdygn jämfört med befintligt tillstånd, vilket kan innebära fler dagar då området behöver utrymmas. För att utreda om och på vilket sätt den planerade verksamheten riskerar att påverka rennäringen i berörda samebyar kommer en rennäringsskattanalys att genomföras. Rennäringsskattanalysen kommer att biläggas MKB:n.

6.14 Utsläpp av föroreningar

6.14.1 Skjut- och sprängverksamhet

Skjut- och sprängverksamheten ger tillförsel av metaller så som bly, koppar, aluminium, zink, antimon och järn samt mindre mängder explosivämnen från ammunition och sprängladdningar till provområdet. Det mesta av explosivämnena förbränns vid detonationen men mindre mängder kan spridas i närområdet.

Effekterna på mark och vatten bedöms koncentrerade till själva målplatserna inom provområdet, inga negativa konsekvenser utanför dessa bedöms uppstå. Metallföroreningarnas effekt på växt- och djurlivet bedöms som begränsade, och främst på stationärt levande organismer och på individnivå.

Årligen sker så kallad skrotletning, bärning av skrot, som skyddsåtgärd för att minska påverkan från metallföroreningar.

6.14.2 Utsläpp till luft

Planerad verksamhet medför utsläpp till luft från skjut- och sprängverksamhet, vid transporter och motorfordonsverksamhet samt i samband med flygverksamhet. Utsläppen utgörs av bland annat av kväveoxider, koldioxid, kolmonoxid och partiklar. Halten stoft och explosivämnen samt tungmetaller i luften kan tillfälligt öka i samband med prov-/skjutdagar och avgaser förekommer i samband med fordonsrörelser. Då provområdet är avlyst i samband med provverksamhet bedöms detta inte ge några effekter på allmänhetens hälsa.

Tillskottet av dessa gaser kan dels globalt bidra till förstärkt växthuseffekt och dels regionalt/lokalt innebära ozonbildning, och deposition av luftburna föroreningar kan verka gödande eller försurande tillsammans med övriga diffusa luftföroreningar i miljön.

Den planerade framtida tillståndssökta verksamheten kan komma att innebära en viss ökning av utsläppen till luft jämfört med redan tillståndsgiven verksamhet. Den planerade verksamheten bedöms dock inte medföra en sådan ökning av utsläppen till luft att gällande miljö kvalitetsnormer inte uppfylls.

6.15 Hantering och lagring av kemiska produkter

De kemiska produkter som hanteras inom provområdet utgörs huvudsakligen av drivmedel till motorfordon. Permanent tankstation för drivmedel finns i

provområdet. Vid motorfordonsanvändning och tankning av fordon föreligger en viss risk för spill av drivmedel, oljor m.m.

Vid olyckor och tillbud finns särskilda rutiner för att hantera själva olyckan samt för rapportering och utredning. I övrigt hanteras endast mindre mängder kemiska produkter på provområdet huvudsakligen i samband med drift och underhåll.

Planerad verksamhet bedöms inte innebära någon betydande förändring vad gäller hantering och lagring av drivmedel och andra kemikalier jämfört med befintlig verksamhet.

6.16 Avfallshantering

Det avfall som uppkommer inom provområdet samlas efter verksamhetsdagar i kärl på provområdets miljöstationer. Provområdet avstädas regelbundet varvid metallsrot avlägsnas.

Farligt avfall som uppkommer inom provområdet utgörs av t.ex. batterier från målanordningar, lysrör, oljehaltigt avfall såsom spillolja, trasor, färg- och limrester, småkemikalier. Det är främst vid bland annat reparation, justering av målmateriel och fordon som avfallet uppkommer. Farligt avfall transporteras av godkänd transportör med erforderliga transportdokument och till slutdestruktion vid godkänd anläggning.

Några påtagliga negativa effekter för människors hälsa eller miljön bedöms inte uppkomma till följd av avfallshanteringen. Den planerade verksamheten bedöms inte innebära någon betydande förändring vad gäller avfallshanteringen och mängden avfall jämfört med befintlig tillståndsgiven verksamhet.

6.17 Användning av naturresurser

Användning av naturresurser kommer inte ske i någon större omfattning. De naturresurser som kommer att användas utgörs i huvudsak av sand, grus och/eller andra jordmassor i samband med iordningställande och upprustning av vägar och ytor samt vid underhållsarbeten.

6.18 Miljöeffekter till följd av verksamhetens klimatpåverkan

Verksamheten medför utsläpp till luft av bland annat koldioxid vilket globalt bidrar till växthuseffekten. Luftutsläppen bedöms dock vara begränsade i förhållande till de totala utsläppen i närområdet. Planerade förändringar av verksamhet kan komma att medföra en viss ökning av luftutsläppen jämfört med befintligt tillstånd.

6.19 Verksamhetens känslighet för klimatförändringar

Verksamheten bedöms inte vara särskilt sårbar för klimatförändringar eller andra yttre händelser. Att öva under varierande klimatförhållanden ingår som en del i FMVs provverksamhet.

6.20 Kumulativa effekter

Miljöeffekter till följd av verksamheten tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som fått tillstånd eller som har anmälts och som får påbörjas.

I området kring provområdet finns Vidsel-basen och dess flygplats där kumulativa effekter kan uppstå.

Miljöeffekter utanför provområdet till följd av den planerade verksamheten utgörs främst av buller i samband med skjut- och sprängverksamhet samt flygverksamhet och diffusa utsläpp till luft.

7 Nollalternativ

Nollalternativet innebär att de planerade förändringarna i verksamhetens omfattning och drift inte kommer till stånd och att verksamheten fortsätter enligt gällande miljötillstånd. De områden som påverkas av verksamheten bedöms därmed i huvudsak vara desamma som i nuläget, vilket innebär att miljöpåverkan och miljöeffekter i huvudsak bedöms motsvara dagens förhållanden.

7.1 Alternativ lokalisering

Den planerade verksamheten avser en ökad omfattning och vidareutveckling av befintlig verksamhet inom det befintliga provområdet. Lokaliseringen har valts utifrån att verksamheten är beroende av de särskilda geografiska, tekniska och funktionella förutsättningar som finns på platsen, såsom avstånd till närboende, befintlig infrastruktur, anläggningar och etablerade verksamhetsytor.

Verksamheten kräver dessutom tillgång till ett sammanhängande område av betydande storlek. Att identifiera ett alternativt område i Sverige som kan erbjuda motsvarande areal, läge och förutsättningar bedöms vara förenat med betydande svårigheter. En lokalisering till annan plats skulle sannolikt innebära att nya, idag opåverkade områden tas i anspråk, med ökad påverkan på rennärning, naturmiljö och skyddade områden som följd.

Mot denna bakgrund bedöms den aktuella lokaliseringen vara den mest lämpliga i detta skede. Alternativ lokalisering och dess konsekvenser kommer att redovisas och bedömas mer utförligt i den kommande MKB:n.

8 Planerade skyddsåtgärder för att förebygga, hindra eller motverka negativa miljöeffekter

FMV genomför kontinuerligt skyddsåtgärder och iakttar begränsningar och försiktighetsmått som är nödvändiga för att förebygga att verksamheten medför risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Följande utgör exempel på förebyggande åtgärder:

Verksamheten bedrivs mestadels under dagtid på vardagar vilket bidrar till att begränsa påverkan till följd av buller.

Risken för spill och läckage av drivmedel minskas genom regelbundet underhåll, kontroller före nyttjande samt förebyggande skydd såsom val av tankplats (markgenomsläpplighet) samt användning av uppsamlingsstråg och spilldukar m.m.

Vid olyckor och tillbud finns särskilda rutiner för att hantera själva olyckan samt för rapportering och utredning.

Miljöklassat och lågsvavligt drivmedel används.

Eventuella klagomål dokumenteras och redovisas i den årliga miljörapporten till tillsynsmyndigheten. Vidare dokumenteras vad som föranlett klagomål och vilka åtgärder som vidtagits med anledning av klagomålet.

I övrigt tas allmän hänsyn om reden, boplatser eller djur påträffas. Ofta tas direkt hänsyn och åtgärder vidtas beroende på fynd och behov av åtgärd.

Årligen sker så kallad skrotletning, bärning av skrot, för att minska påverkan från metallföroreningar.

Samverkan med berörda samebyar finns reglerat i avtal 23FMV5614-1 vilket beskrivs i avsnitt 6.13 Rennäring. Avtalet reglerar rennäringens in- och utpassering i området, utrymningsrutiner, ersättningsfrågor och provstopptider. Vid verksamhet som kan förväntas ge upphov till höga bullernivåer utanför provområdet, främst under perioder som är känsliga för rennäringen sker samverkan med berörda samebyar.

9 Fortsatt arbete

9.1 Tidplan

Samråd genomförs under sommaren och hösten 2026 med Länsstyrelsen i Norrbottens län, berörda kommuner, övriga myndigheter och organisationer, enskilt berörda samt allmänheten.

Efter avslutat samråd kommer FMV att sammanställa alla inkomna yttranden, samt bemötanden av dessa, i en samrådsredogörelse.

Ansökningshandlingar och MKB kommer att tas fram under 2026 och sökanden planerar att lämna in ansökan under början av 2027.

9.2 Utredningar

Under 2026 planeras kompletterande undersökningar inom området beträffande häckande fågelarter, potentiella boplatser för örn samt kompletterande naturvärdsbedömningar. Efter genomförda undersökningar kommer behovet av en riktad artskyddsutredning att bedömas och vid behov genomföras.

Under 2026 kommer även en bullerutredning samt en rennäringssanalys att tas fram.

De planerade utredningarna kommer att presenteras i den kommande MKB:n.

9.3 Förslag på innehåll i den kommande MKB:n

Som en del av miljöbedömningen av den planerade verksamheten kommer en MKB att upprättas. Syftet med MKB:n är att redovisa en samlad bild av de nuvarande förutsättningarna i de områden som kan komma att påverkas av verksamheten. I MKB:n redogörs även för på vilket sätt och i vilken omfattning verksamheten kommer eller kan komma att påverka berörda områden samt vilka potentiella miljöeffekter och miljökonsekvenser som den aktuella påverkan kan medföra.

En MKB ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för att möjliggöra en samlad bedömning av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra.

Eftersom verksamheten per automatik kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en specifik miljöbedömning genomföras. Då den planerade verksamheten kan komma att påverka Natura 2000-området Udtja kommer MKB:n även att utgöra underlag för prövning enligt 7 kap. 28 b § miljöbalken.

MKB:n kommer därför att innehålla en Natura 2000-konsekvensbedömning, inklusive:

- en beskrivning av verksamhetens konsekvenser för syftet med att bevara området samt dess bevarandemål,
- en redovisning av övervägda alternativ, inklusive nollalternativet, samt motivering till valt alternativ,
- en bedömning av kumulativa effekter, samt
- de uppgifter som i övrigt krävs för prövning enligt 7 kap. 28 b–29 §§ miljöbalken.

Innehåll och omfattning av den kommande MKB:n kommer successivt att arbetas fram parallellt med samrådsprocessen. Föreslagen disposition och omfattning av MKB som utgår från 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken:

Icke-teknisk sammanfattning

1. Administrativa uppgifter
2. Inledning (bakgrund, preliminär tidplan, lagstiftning, krav på sakkunskap m.m.)
3. Samråd
4. Lokalisering
5. Omgivningsbeskrivning
6. Befintlig verksamhet
7. Verksamhetens utformning
8. Nollalternativ
9. Alternativ lokalisering
10. Avgränsningar
11. Bedömningsgrunder
12. Bedömningsmetodik
13. Miljökonsekvensbedömning och skadeförebyggande åtgärder
 - a. Buller och vibrationer
 - b. Utsläpp till luft
 - c. Utsläpp till mark
 - d. Avfallshantering
 - e. Natur- och kulturmiljö
 - f. Natura 2000- konsekvensbedömning
 - g. Klimat
 - h. Rennäring
 - i. Resurshushållning
 - j. Miljökvalitetsnormer
 - k. Miljömål
14. Beredskap vid eventuell olycka
15. Sammanvägda miljökonsekvenser
16. Referenser

10 Referenser

Länsstyrelsen Norrbotten (2005). Tillstånd enligt miljöbalken för civil och militär verksamhet vid RFN Vidsels provområde i Jokkmokks och Arjeplogs kommuner, dnr 551-9923-01, 2005-05-24

Länsstyrelsen Norrbotten (1995). Bildande av Udtja naturreservat, Jokkmokk och Arjeplog kommun, dnr 2312-2270-95, 1995-06-22

Länsstyrelsen Norrbotten. (2019). Beslut om nyttjande av skyddsobjekt, dnr 451-4169-19, 2019-04-05

Länsstyrelsen Norrbotten. (2023). Tillstånd enligt reservatsföreskrifterna för anläggande av ny markmålsbana inom Udtja naturreservat, Jokkmokks kommun, dnr 5307-2023, 2023-11-08.

Länsstyrelsen Norrbotten. (2023 1). Natura 2000-tillstånd för anläggande av markmålsbana inom Natura 2000-området Udtja, Jokkmokks kommun, dnr 5308-2023, 2023-11-08.

Länsstyrelsen Norrbotten. (2026). Länskarta Norrbotten. Hämtat från [LstBD Länskarta Norrbotten - WebbGIS](#), 2026-03-04

Naturvårdsverket. (2026). Kartverket Skyddad natur, Bevarandeplan Natura 2000-område Udtja. Hämtat från <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/#Udtja>, 2026-03-04

Riksantikvarieämbetet. (2026). Fornsök. Hämtat från <https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/203ff8a8-6db8-43cb-afff-a120715f0023> (Hämtad 2026-02-23)

VISS. (2026). Vatteninformationssystem Sverige. Hämtat från [Kemisk status - VISS-Hjälp](#). 2026-03-04

Bilaga 1 Ordlista/Begreppsförklaring

AKAN – Automatkanon

Snabbskjutande kanon, vanligtvis monterad på flygplan.

Artillerigranat

Grovkalibrig ammunition som avfyras från artilleri.

Attackrobot

Robot avsedd för bekämpning av mål på mark eller till sjöss.

Avlysning

Tillfällig avstängning av område eller luftrum av säkerhetsskäl.

B-område

Del av naturreservat där militär verksamhet och anläggningar får förekomma enligt föreskrifter.

Bestyckade drönare

Obemannade luftfarkoster som kan bära vapen.

Bomber

Frifallande vapen som fälls från flygplan.

Drivladdad / ej skarp ammunition

Ammunition utan explosiv stridsdel.

Drönare

Vardaglig benämning på obemannad luftfarkost (UAV).

Ej skarp ammunition

Inert, övningsladdad eller drivladdad ammunition är exempel på ej skarp ammunition. Vapen/ammunition utan verkansdel.

Eldobservation

Observation och analys av vapenverkan, exempelvis träffbild.

Fälltank

Extern bränsletank som kan släppas från flygplan.

Flygprovledare

Person som leder och samordnar flygprov från marken.

Flygrestriktionsområde

Tillfälligt avstängt luftrum vid prov- och flygverksamhet.

Flyguppdrag

En eller flera flygfarkoster som uppträder tillsammans inom provområdet.

Flygtimme

Mått på faktisk flygtid i luften.

FMV – Försvarets materielverk

Myndighet som ansvarar för provning, test och upphandling av materiel.

Grovkalibrig ammunition (>20 mm)

Ammunition med kaliber större än 20 millimeter.

Icke kaliberbundna vapen och ammunition

Vapen och ammunition som inte är kopplade till viss kaliber, t.ex. robotar och raketer.

Kaliberbunden ammunition

Ammunition som är anpassad till ett specifikt vapen.

Laser / laserledning

Teknik för målbelysning och styrning av vapen.

Ledningscentral

Funktion som leder och samordnar prov, flyg och skjutningar.

Luftmål

Flygande mål, exempelvis målrobot eller UAV.

Markmål

Mål som befinner sig på marken.

Motvärn

System eller metoder som används för att motverka hot.

Målflyg

Flygning där målrobot eller UAV används som mål vid prov eller övning.

Målrobot

Obemannad flygande farkost som används som prov- eller övningsmål.

Målrobotpresentation

Uppdrag där målrobot används för att presentera mål.

OXA – Oexploderad ammunition

Ammunition som inte detonerat vid avfyrning eller nedslag.

Patrullrobot

Obemannat flygande system som används för patrullering och övervakning, och som kan opereras fjärrstyrt eller autonomt samt bära sensorer.

Provområde

Avgränsat område där militär prov- och testverksamhet bedrivs.

Provplats

Specifik plats inom provområdet där prov eller skjutning sker.

Provverksamhet

Testning och verifiering av vapen, system och teknik.

Raketer

Vapen med egen drivkraft, ofta utan avancerad styrning.

Robot (missil)

Styrt vapen som kan avfyras från mark, luft eller fartyg.

Skarp ammunition

Ammunition med full stridsverkan.

Skjutdygn

Dygn då skjut- eller sprängverksamhet får bedrivas.

Stridsdel

Explosiv del av ett vapen.

Stridsflygplan

Militärt flygplan avsett för strids- och attackuppdrag.

Styrda vapen

Vapen som kan styras mot målet efter avfyrning.

Telemetri

Trådlös överföring av mätdata från testobjekt.

UAV (Unmanned Aerial Vehicle)

Obemannat flygande system som kan opereras fjärrstyrt eller autonomt.

UCAV (Unmanned Combat Aerial Vehicle)

Obemannat flygande system som är avsett för strids- eller säkerhetsrelaterade uppgifter och kan ha stridsförmåga.

Utprovning

Praktisk testning av ny teknik eller nya system.

Verifiering

Kontroll av att tekniska krav uppfylls.

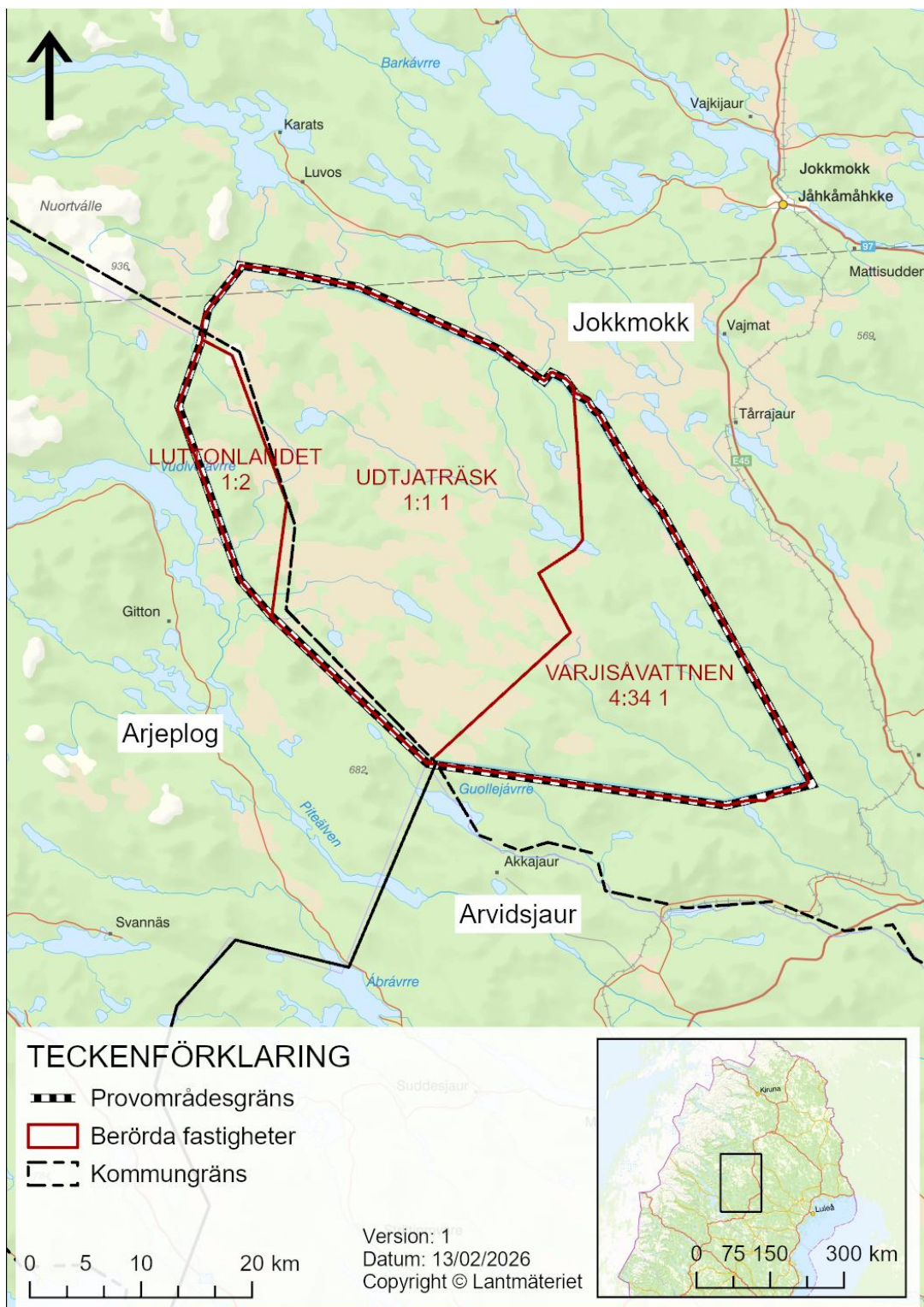
VTR – Vidsel Test Range

FMV:s prov- och testområde i Norrbotten

Övningsladdad ammunition

Ammunition avsedd för övning och träning.

Bilaga 2 Översiktskarta

Bilaga 3 Förslag på samrådsrets

Myndigheter

Arjeplogs kommun
kommun@arjeplog.se

Arvidsjaurs kommun
kommun@arvidsjaur.se

Bergsstaten
mineinspect@bergsstaten.se

Havs- och vattenmyndigheten
havochvatten@havochvatten.se

Jokkmokks kommun
kommun@jokkmokk.se

Länsstyrelsen i Norrbottens län
norbotten@lansstyrelsen.se

Luftfartsverket
lfv@lfv.se

Myndigheten för civilt försvar
registrator@mcf.se

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Skogsstyrelsen
skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Sametinget
kansli@sametinget.se

SMHI
registrator@smhi.se

Statens geotekniska institut (SGI)
sgi@sgi.se

Strålsäkerhetsmyndigheten
registrator@ssm.se

Sveriges geologiska undersökning (SGU)
squ@squ.se

Trafikverket
trafikverket@trafikverket.se

Älvsbyns kommun
kommunen@alvsbyn.se

Försvarmakten
exp-hkv@mil.se

Samebyar

Luokta-Mávas sameby

Tuorpon sameby

Udtja sameby

Föreningar och företag

Friluftsförbundet region norr

Föreningen Norrbottens flora

Kronogård Nord AB

Kåbdalis Skidliftar

Naturskyddsföreningen i Arjeplog

Naturskyddsföreningen i Jokkmokk

Naturskyddsföreningen i Norrbotten

Norrbottens ornitologiska förening

Fastighetsägare och rättighetsinnehavare

Fortifikationsverket
– Jokkmokk Varjisåvattnen 4:34
– Jokkmokk Udtjaträsk 1:1
– Arjeplog Luttonlandet 1:2

Vattenfall Eldistribution AB

Samråd kommer att hållas med särskilt berörda fastighetsägare, boende och rättighetsinnehavare vid enskilda bebyggda fastigheter. Samrådsgruppen har avgränsats med utgångspunkt i genomförda bullerberäkningar för de kraftigaste sprängningshändelserna. Avgränsningen används som underlag för att identifiera de fastigheter som, med hänsyn till beräkningsosäkerheter och variation mellan språnghändelser, kan behöva beaktas i relation till gällande riktvärde för sprängningsbuller.

Allmänheten

Samråd kommer även att genomföras med allmänheten genom öppen inbjudan i enlighet med miljöbalkens bestämmelser.